MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

2020 ÅRSMELDING

EIERKOMMUNENE I MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD FRA 01.01.2021

TEGNING: STEIN COWARD

MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

I samarbeid med våre eierkommuner og andre aktører tilrettelegger vi for opplevelser i friluft hele året. Våre eierkommuner er Kristiansand, Vennesla, Lillesand, Birkenes, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle. Fra 01.01.21 er også Lindesnes og Åseral kommuner medlemmer.

MAF er organisert som et interkommunalt samarbeid etter § 27 i den tidligere kommuneloven. Styret har vedtatt at det er ønskelig å omorganisere friluftsrådet som et kommunalt oppgavefellesskap etter kap. 19 i den nye kommuneloven. Ved inngangen til 2020 hadde våre eierkommuner et samlet folketall på ca. 151 000. Eierkommunene dekker et totalt landareal på 6681 km^2.

Administrasjonen har tilhold i Vestre Strandgate 22 i Kristiansand og utgjorde om lag syv årsverk i 2020. Daglig leder er Per Svein Holte.

Foto: Midt-Agder Friluftsråd ved Kjetil Fossheim, Monica Roland, Janne Johnsen, Erlend Falkgjerdet, Ingrid Skudal, Maria Stray, Inger Løwø Syvertsen, Tom Egerhei og Arne Kulien.
Design og produksjon: Bjorvand & co

ÅRET 2020

2020 vil gå over i historien som det året vi ble rammet av en pandemi som i perioder lammet store deler av samfunnet. Vi ble forhindret fra å besøke fjerntliggende reiselivsmål og opplevelser. Det førte til stor etterspørsel etter ferie- og fritidsopplevelser i nærmiljøet. Vi i Midt-Agder Friluftsråd har i hele 2020 arbeidet aktivt for å imøtekomme denne etterspørselen. Det har vi blant annet gjort gjennom aktiv informasjon og markedsføring av de mange tur- og friluftslivsmulighetene som finnes i regionen. Vi har opplevd at dette har blitt tatt godt imot av våre innbyggere. Vi tror dette vil gi en vedvarende økt bruk av våre nærturområder og være et løft for folkehelsearbeidet i vår region. Det blir en utfordring for oss å følge opp det.

Årsmeldingen gir deg et bilde av hvordan MAF arbeider, hvem vi er og hva vi gjør. MAF jobber med alt fra statlig sikring, kartlegging og verdisetting av friluftsområder, tilrettelegging og skjøtsel, til informasjon, veiledning og stor bredde i aktivitetstiltak overfor mange målgrupper. Vi favner bredt, sikter høyt og arbeider målrettet for å oppnå vår visjon: **Muligheter for Alle i Friluft.**

Målsettingen med interkommunalt samarbeid innen friluftsliv er at det skal tilrettelegges på tvers av grenser, at det skal bli en økt bredde i friluftslivstilbudet, og at det skal bli enklere for flest mulig å komme seg ut i naturen. Vår rolle som friluftsråd er å ivareta det regionale perspektivet på tvers av kommunegrenser. Vi ønsker å være et supplement til det viktige arbeidet som gjøres i kommunene. De tiltakene vi gjør i en av våre eierkommuner skal alltid være tilgjengelig for alle våre kommuner. Slik ønsker vi å bidra til å skape en regional merverdi av det arbeidet som skjer i den enkelte kommune.

Vårt mål er å legge til rette for at flere får lyst og mulighet til, kunnskap og informasjon om å bruke og være aktiv i naturen. Antall treff på føremeldingen og antall deltakere på Naturlosturer viser at vi oppnår nettopp dette.

MAF arbeider prosjektorganisert. Hvert år søker vi om tilskudd fra ulike offentlige aktører til prosjektene. I tillegg søkes også andre finansieringskilder som stiftelser, fond og private aktører. Det legges ned mye arbeid i både søknader og rapporter. Kampen om midler er stor. Men med gode prosjekter, gjennomarbeidede søknader og stor gjennomføringsevne, når vi gjennom med flere av våre søknader.

Uten kommunenes, Agder fylkeskommunes og Friluftsrådenes Landsforbunds faste kontingenter, hadde det ikke vært mulig å hente inn så mye prosjektmidler som vi har gjort de siste årene. Det gir oss et godt økonomisk fundament til å søke prosjektmidler. Styret og administrasjonen følger økonomien tett, og er opptatt av at midlene brukes riktig og hensiktsmessig; noe jeg som styreleder er svært trygg på.

MAF har gjennom mange år etablert et godt samarbeid med Universitetet i Agder. Vi bidrar både i selve undervisningen og er fast praksisplass for friluftsstudentene. Gjennom dette får de et unikt innsyn i feltet vi arbeider innenfor, og vi er med på å forme fremtidens friluftsveiledere.

I 2020 ble det avklart at Lindesnes og Åseral kommuner blir medlemmer av Midt-Agder Friluftsråd fra 1. januar 2021. Jeg ønsker de begge velkommen og ser fram til å samarbeide om utviklingen av de mange flotte friluftslivsmulighetene som vi finner i disse kommunene.

Jeg vil takke de ansatte, med Per Svein Holte i spissen, for det arbeidet som legges ned. Det å være styreleder i en organisasjon med høy kompetanse blant våre ansatte og ikke minst stor «stå på vilje», gjør meg stolt.

MAF sitt arbeid blir lagt merke til i hele regionen og løfter friluftslivet på en god og profesjonell måte. Dette har vært mitt første, og ganske spesielle år, som styreleder. Det har vært en glede å lede en organisasjon som arbeider så bredt til glede for mange. Jeg takker styret for godt og konstruktivt samarbeid, og ser fram til videre arbeid med et viktig samfunnsoppdrag.

Reidar Heivoll
styreleder

TUROMRÅDER. Digitaliserer turbøker

Tor Mjaaland (t.v.) i Oddersjaa, Per-Svein Holte i Midt-Agder Friluftsråd, Arne Holte i Oddersjaa og ordfører Jan Oddvar Skisland håper så mange som mulig benytter påska til å gå på tur, men ber dem om å spre seg utover i byens mange turområder. Her er de i Tusentrappane på baksiden av Sørlandet Sykehus. FOTO: KJARTAN BJELLAND

Tar grep for å spre turfolket

Opphopning av turfolket i de mest populære løypene bekymrer. Nå publiseres 30 kart på nett, som et bidrag til å spre folk i løyper over hele stor-Kristiansand.

KRISTIANSAND

– Folkehelse er viktigere enn noen gang, men jeg er redd for at folk skal gå for tett. Dette håper vi blir et bidrag til at ikke alle samler seg rundt Stampa, Grønn Slette eller på Odderøya, sier ordfører Jan Oddvar Skisland.

Kristiansandere benytter koronakrisen til å gå turer som aldri før. Mange som er hyppig i heia rapporterer om at de aldri før har sett så mange folk på tur. Ingenting er bedre for folkehelsa. Samtidig har folk en tendens til å hope seg opp i de mest populære turløypene – med smittefaren det innebærer – mens det er langt mellom trimmerne i mange andre flotte turløyper i Kristiansand-distriktet.

– HÅPER Å GI FOLK EN DYTT

Og nå som påska står for tur med hytteforbud og fjellfolket samlet i nærområdet, er tendenser til 17. mai-tog i de mest profilerte løypene det siste myndighetene ønsker.

Men nå vil Kristiansand kommune sammen med Oddersjaa og Midt-Agder Friluftsråd (MAF) ha en slutt på at vanedyret i oss slår inn, og heller fri til kreativitet og nytenkning i jakten på turløyper. Til hjelp i så måte har de frigitt 30 digitale kart over flotte turløyper i Kristiansand-distriktet.

– Vi har en intensjon om å vise at det finnes så mange flotte turområder i og rundt Kristiansand, og vi håper at disse kartene skal gi dem en liten dytt ut til andre steder enn der de vanligvis går, sier Tor Mjaaland, daglig leder i Oddersjaa.

Klubben hans har sammen med MAF gitt ut to turbøker. I 2014 ga de ut «Utenfor allfarvei», som i stor grad baserte seg på turer entusiasten Kjell Asdal med flere hadde laget. Mens i 2017 kom boka «32 nærturer i Kristiansand-distriktet».

– NÆR ALLE BYDELER

Nå er det valgt ut 30 av disse turene – ca. 15 fra hver bok – og laget digitale kart som du finner både på fvn.no foruten hjemmesidene til Oddersjaa og MAF.

Det er Arne Holte i Oddersjaa som har valgt ut de 30 turene.

– Variasjon er et stikkord her. Noen er nær Kvadraturen mens andre er langt av gårde, som i Høvåg og Søgne. Noen turer er korte og går på turveier som egner seg for både barnevogner og for dem som ikke har så god balanse mens andre turer er lange og går i skauen. Felles for alle større bydeler i Kristiansand er at folk skal finne en tur i nærheten, sier Arne Holte.

– Jeg tror at dersom folk bare er trygge på at de finner greit fram så liker de å komme nye steder, sier ordfører Skisland.

– Husk at det også ofte er mange flere innfallsporter til turområdene i Kristiansand enn de man umiddelbart tenker på. Hvis du skal gå i Jegersberg er det for eksempel mulig å starte fra Sagevann, Gill eller Grostøl – og ikke bare fra Prestheia. Jeg vil også oppfordre folk til å tenke litt muligheter selv slik at vi ikke smitter hverandre, sier Per-Svein Holte i MAF.

Han minner om at det er tørt i skogen, og advarer mot å fyre opp bål – selv om bøkene beskriver flere turer med flotte bålplasser.

– Allemannsretten gir mange muligheter, men også visse plikter og begrensninger. Og i disse koronatider er det dobbelt så farlig som ellers dersom man skulle få en stor skogbrann å håndtere i tillegg, sier Holte.

– FLERE KART VED BEHOV

Oddersjaa og MAF hadde nettopp trykt opp et nytt opplag av «32 nærturer i Kristiansand-distriktet».

– Vi innser nå at salget blir mindre enn det ellers hadde blitt. Men om vi kan bidra til å spre turfolket og unngå smitte så er dette vår hjelp i en tid hvor det er viktigere enn noen gang å få folk i form og ut i naturen. Det er godt både for helsa og psyken, sier Tor Mjaaland.

Så er det å håpe at ikke «hele» Kristiansand biter på agnet og hoper seg opp i de 30 rutene.

– I så fall har vi flere kart på lager. Det er flust av flotte turmuligheter i Kristiansand-regionen, sier Arne Holte.

TEKST:
ÅGE HARALD DRANGSHOLT
aage.h.drangsholt@fvn.no

ORGANISASJON

Bakgrunn

Organisert friluftsliv har lange tradisjoner i vår region. 17. april 1939 ble Kristiansand og Omegns Friluftsråd stiftet. Det het at Friluftsrådet er et frivillig fellesorgan for Vest-Agder fylke, Kristiansands by, Oddernes, Randesund og Søgne herreder, samt interesserte organisasjoner og foreninger som har sitt virke innen de nevnte kommuner.

Betegnelsen Midt-Agder Friluftsråd (MAF) ble brukt fra reorganiseringen i 1962. MAF bestod i 2020 av kommunene Kristiansand, Vennesla, Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes, Lillesand, Bygland, Valle og Bykle.

Nye medlemskommuner

Høsten 2019 mottok MAF en hevendelse fra (nye) Lindesnes kommune om mulighetene for å bli medlem i friluftsrådet. Denne henvendelsen ble forelagt styret i MAF. Styret uttalte at de så positivt på henvendelsen om medlemskap i MAF, men ønsket at saken ble grundig utredet før den ble tatt opp til ny behandling. På dette grunnlag ble det i 2020 gjennomført en utredning om å ta opp Lindesnes kommuner som medlem i MAF. Utredningen omfattet også Åseral kommune. Arbeidet ble utført som et prosjekt i samarbeid mellom MAF, Lindesnes og Åseral kommuner. Sluttrapporten fra prosjektet ble lagt fram i april 2020. Rapporten omtalte bl.a. hvilke muligheter som foreligger for at MAF kan videreføre det tilbudet som de to kommunene tidligere fikk i Friluftsrådet for Lindesnesregionen (FLiR), og hvilke vilkår som gjelder for medlemskap. Utredningen ble oversendt de to kommunene, og begge kommunene gjorde vedtak om å søke medlemskap i MAF. Styret i MAF innvilget begge søknadene, og fra 01.01.2021 er Lindesnes og Åseral nye eierkommuner.

Ny organisering av MAF

Stortinget vedtok i 2018 ny kommunelov. Det innebærer at de interkommunale samarbeidene som er organisert etter § 27 i den tidligere kommuneloven, må omdannes. Det gjelder også MAF. Styret i MAF har tilrådd at friluftsrådet omdannes til kommunalt oppgavefellesskap. Dette er også i tråd med råd gitt av Friluftsrådenes Landsforbund (FL).

Kommunalt oppgavefellesskap er en enkel organisasjonsform som kan regulere samarbeid mellom kommuner om løsning av felles oppgaver. Det er kommunestyrene i alle deltakerkommunene (eierkommunene) som selv må treffe vedtak om endring til ny selskapsform og vedta ny samarbeidsavtale. En arbeidsgruppe med representanter fra kommunedirektørene i MAFs eierkommuner har i 2020 arbeidet med forslag til ny organisering av MAF som kommunalt oppgavefellesskap. Det forventes at et forslag til samarbeidsavtale kan oversendes eierkommunene til sluttbehandling våren 2021.

Formål

MAF skal i samarbeid med eierkommuner og andre aktører tilrettelegge for friluftsliv for alle.
Dette medfører at MAF skal:

- Arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og å bevare natur- og kulturverdier.
- Arbeide for sikring og tilrettelegging av regionalt viktige friluftsområder.
- Arbeide for hensiktsmessig forvaltning og drift av regionale friluftsområder, herunder regionale tur- og skiløyper.
- Informere om og koordinere friluftsmuligheter i regionen.
- Arbeide for opplæring og aktivitet med utgangspunkt i regionens friluftsmuligheter.
- Gi uttalelser i viktige saker som berører friluftslivet, herunder plansaker.

- Arbeide med andre friluftsaker av regional karakter.
- Verne om allemannsretten som forutsetning for friluftslivet.

Finansiering
Hver kommune betalte i 2020 kr 18,56 per innbygger. Fra og med 2020 ble det innført en minimums-kontingent på kr 50 000,- når innbyggertallet tilsier lavere sum. Agder fylkeskommune betalte kr 6,- per innbygger i eierkommunene.

MAF mottok i 2020
- Administrativ støtte fra Friluftsrådenes Lands-forbund og Agder fylkeskommune, samt kontingent fra eierkommunene.
- Skjøtsels- og tilretteleggingsmidler til Friluftsparken i Søgne, til Ogge naturskole og Slåttholmen i Lillesand fra Agder fylkeskommune.
- Prosjektstøtte fra Agder fylkeskommune, Friluftsrådenes Landsforbund, Setesdal Regionråd, Partnerskap for folkehelse, spillemiddelordningen, kommuner og næringsliv, samt Miljødirektoratet.
- Stiftelsesmidler til Dagsturhytta, tilretteleggings- og aktivitetsmidler fra Sparebankstiftelsen SR-Bank og Gjensidigestiftelsen.

Styret i MAF
Formannskap/kommunestyre oppnevner representanter til styret for valgperioden. Hver representant har en personlig vararepresentant. Leder og nestleder velges av styret. Det ble avholdt fire styremøter i 2020.

Styrerepresentanter i 2020:

Kristiansand kommune
Leder: Reidar Heivoll (Sp)
Vara: Sigrun Sæther (Krf)
Vara: Øistein Hatlebakk (Frp)
Vara: Hildegunn M. T. Seip (Mdg)

Vennesla kommune
Nestleder: Eivind Drivenes (Sp)
Vara: Solveig Robstad (Ap)

Evje og Hornnes kommune
Søren Hodne (Sp)
Vara: Ellen Cecilie Møllen (Krf)

Iveland kommune
Berit Hauan (Sp)
Vara: Terje Møkjåland (Krf)

Birkenes kommune
Anders Snøløs Topland (Sp)
Vara: Ragnhild Aasen (H)

Lillesand kommune
Øystein Børresen (Pp)
Vara: Paul Erling Lia (SV)

Bygland kommune
Olav Neset (H)
Vara: Guro Kvaale Skibsrud (Sp)

Valle kommune
Knut Hagen (H)
Vara: Steinar Kyrvestad (Ap)

Bykle kommune
Jon Rolf Næss (Ap)
Vara: Anne Karin Blix Grimestad (Ap)

Arbeidsutvalget i MAF
Den enkelte kommuners administrasjon oppnevner en representant hver. Arbeidsutvalget fungerer som et rådgivende fagutvalg for MAF. Det ble avholdt tre møter i arbeidsutvalget i 2020.

Representanter i arbeidsutvalget 2020

Kristiansand kommune
Parksjef Aase M. Hørsdal
Vara: Naturforvalter Trond Johanson

Vennesla kommune
Park- og idrettssjef Jürgen Orf til 01.06.20
Park- og idrettssjef Ole Petter Omdal fra 01.06.20

Evje og Hornnes kommune
Plan- og miljørådgiver Siv Therese Kile Lie
Vara: Enhetsleder Torgeir Hodne

Iveland kommune
Kulturleder Finn Terje Uberg
Vara: Næringssjef Egil Mølland

Birkenes kommune
Kulturleder Wenche Flaa Eieland

Lillesand kommune
Klima- og miljørådgiver Ånund Ettestad

Bygland kommune
Fagleiar plan Sonja Skjevrak Skeie

Valle kommune
Plan- og jordbruksrådgjevar Kristin Furuløkken

Bykle kommune
Rådgjevar kart og plan Sigrid Bjørgum

Midt-Agder Friluftsråd
Daglig leder Per Svein Holte, leder for utvalget

PER SVEIN HOLTE
DAGLIG LEDER

JANNE JOHNSEN
PROSJEKTLEDER/FRILUFTSVEILEDER

MONICA ROLAND
PROSJEKTLEDER/FRILUFTSVEILEDER

KJETIL FOSSHEIM
PROSJEKTLEDER/FRILUFTSVEILEDER

ERLEND FALKGJERDET
PROSJEKTLEDER/FRILUFTSVEILEDER

TOM EGERHEI
SENIORRÅDGIVER

ARNE KULIEN
VAKTMESTER

ADMINISTRASJON - PERSONALE

Daglig leder: Per Svein Holte
Prosjektledere og friluftsveiledere:
Kjetil Fossheim, Janne Johnsen, Monica Roland og Erlend Falkgjerdet.
Vaktmester: Arne Kulien på timebasis i Friluftsparken i Søgne.

Fra 01.01.2019 gikk tidligere ass. fylkesmann i Agder, Tom Egerhei av med pensjon og har siden da arbeidet som seniorrådgiver på frivillig basis i 60% stilling.

MAF leier også inn eksterne medarbeidere på timebasis til friluftsveiledning, IT, bildebehandling, vaktmestertjenester, sommerhjelp og renhold.

FRILUFTSRÅDENES LANDSFORBUND (FL)

Midt-Agder Friluftsråd er tilknyttet FL. Vi mottar administrasjons- og prosjektstøtte og betaler årlig medlemskontingent. Landsforbundet bistår i ulike friluftsfaglige spørsmål.

TUROMRÅDER

FRILUFTSPARKEN I SØGNE

Dette er et mangfoldig friluftsområde på ca. 1000 mål. Det omfatter Helleviga, Romsviga, Lilleviga, Donevannet, Østre- og Vestre Paradisbukt, Langviga, Lauviga, Paradisholmene, Tjamsøyene, Langøyene og andre småholmer.

Området eies av MAF, Miljødirektoratet og Agder fylkeskommune. I tillegg er det inngått servituttavtaler (avtaler om bruksrett) med grunneiere. MAF har skjøtsels- og driftsansvar for hele Friluftsparken, bortsett fra bygningene i Romsviga og Lilleviga som eies og driftes av Agder fylkeskommune. I 2020 inngikk MAF en avtale med Agder fylkeskommune om klipping av gress og tilsyn i området rundt husene i Romsviga og Lilleviga, samt andre oppgaver som dukker opp. Dette faktureres fylkeskommunen etter faktisk medgått tid.

Friluftsparken i Søgne er et av regionens mest brukte friområde. Fylkeskommunen har satt opp en teller i Helleviga som i 2020 registrerte rundt 56 000 passeringer. De siste årene har det vært en tiltakende utfordring med campingbiler og -vogner som bruker parkeringsplassene i Friluftsparken. Det er vedtatt at det ikke er lov å campe i Friluftsparken. I 2018 satte vi opp nye skilt på alle parkeringsplassene med både norsk, engelsk og tysk påskrift gjeldende både for telt, campingvogner og -biler. Dette har ført til en bedring, men vi har fortsatt tidvis utfordringer med dette.

Helleviga

Gammelt kystbruk med store sjønære arealer kjøpt av MAF i 1973. Området er i svært stor grad tilrettelagt med tilgjengelighet for alle (universell utforming). Området har mange besøkende året igjennom og brukes mye i våre aktivitetsprosjekter.

Dette gjorde vi i 2020

- Sommerkafé i hovedhuset fra uke 25-33. Kaféen drives på dugnad av kommunalt ansatte i våre eierkommuner.
- Ny 80 meter dyp brønn er boret. Vannet i huset og ved låven har igjen fått prima vannkvalitet.
- Hogd, ryddet, merket, stelt og vedlikeholdt løyper til beste for folk i regionen.
- Gjennomgang av livbøyer, ryddet, tynnet og merket til beste for allmennheten.
- I forbindelse med korona ble det lyst ut midler til tiltak i statlig sikrede områder. MAF fikk tildelt 1 million kroner i tiltaksmidler til Helleviga.
  Med denne tildelingen har vi fått gjort følgende:
  - Hovedhuset har fått et stort løft med nye vinduer etter gammel modell, råte er fjernet etter behov og pipehattene på hovedpipe og luftekanaler er nye.
  - Drenert rundt hovedhuset. For første gang siden vi overtok Helleviga på 70-tallet, er kjelleren helt tørr. Dette er viktig for totaltilstanden for huset.
  - Isolert taket på låven og lagt nye takstein i tegl etter føringer fra fylkeskonservator.
  - Blendet dør under og over låvebro, isolert det resterende inne i låven, satt inn tett boddør til lageret og montert ventilasjonsanlegg nå som låven er tett.
  - Satt opp nytt toalett på Donestranda med UU-standard.

Tiltaksmidlene har gjort det mulig for MAF å gjøre store løft for området og vi takker for denne tildelingen.

Veien videre

- Grave grøft og legge rør i bakken opp fra bommen, legge rør under turveien like før bod for å lede bort vann som kommer fra fjellene og utbedre adkomst for septikbil/renovasjon på turveien ut til Donestranda.
- Påfylling av sand på strendene, utbedre adkomst ut på steinbrygge, ny benk på Donestranda, nye forheng til gapahukene, skifte toppbord på utsiktspunkt ved gapahukeleiren, m.m.
- Generell skjøtsel og tilrettelegging.
- Gjennomgang av skilting, reparere og lage nye skilt ved behov.
- Arrangementer/turer i forbindelse med våre aktivitetsprosjekter.
- Se også Naturskole.

Romsviga og Lilleviga

Gammelt kystbruk kjøpt av Agder fylkeskommune i 2004. Fylkeskommunen har driftsansvar for bygningene. MAF drifter uteområdene på vegne av fylkeskommunen og Miljødirektoratet.

Dette gjorde vi i 2020

- Generell skjøtsel og vedlikehold av grøntområdene og tilsyn av Romsdassen (friluftstoalett).
- Skjøttet eikeskogen og frukthagen, samt tynning og rydding rundt parkeringsplass.
- Klippet plener og ryddet rundt parkeringsplass, ryddet opp etter rotvelt som E-verket hadde kuttet ned for å sikre linjene.
- Gjennomgang av skilting og merking – reparasjon og utskifting ved behov.

Veien videre

- Statlig sikre parkeringsplassen ved Romsviga, samt oppgradere adkomstvei ned til Romsviga.
- Påfylling av sand på strand nedenfor verkstedet i Romsviga.
- Gjennomgang av skilting og merking – oppmerking, reparasjon og utskifting ved behov.
- Generelt stell og skjøtsel av området. Inkludert klipping på oppdrag fra fylkeskommunen.
- Helleviga- og Romsvigadagen.

Donevannet

Miljødirektoratet og MAF eier områdene sør og vest for Donevannet og Donevannsholmen. Det går en flott turløype rundt vannet med gapahukleir i Roligheda i vestenden av vannet. Området brukes mye i våre aktivitetsprosjekter - se også Naturskole, Læring i friluft og Aktivitetstiltak for barn med funksjonsnedsettelse, samt under Deltakelse.

Dette gjorde vi i 2020

- Gruset opp oppholdsareal mellom gapahukene, reparerte forheng til gapahukene og beiset dodør.
- Ryddet og merket ny sikker adkomst ut til Skomagerkniben.
- Ryddet og tynnet ved leiren og ned mot vannet.
- Ryddet, re-merket, oppgradert klopper og skilt i løypa rundt Donevannet.
- Generelt stell og skjøtsel.

Veien videre

- Nye forheng og oppheng på gapahuker.
- Etablere samlingsplass med benker og bålgrue nærmere vannet.
- Utskifting av tau i aktivitetsanlegget, har vært stor bruk og noe hærverk.
- Gjennomgang av skilting og merking, reparasjon og utskifting ved behov.
- Generelt stell og skjøtsel av området og turstiene.
- Se også Naturskole.

Vestre Paradisbukt

I 2014 kjøpte Agder fylkeskommune med støtte fra Miljødirektoratet en eiendom i Vestre Paradisbukt. Eiendommen grenser til allerede sikrede områder i bukta, og inngår som en del av de områdene MAF skjøtter i Friluftsparken i Søgne.

Dette gjorde vi i 2020

- Ryddet trær og vegetasjon og andre mindre tiltak for å gjøre området innbydende, tilgjengelig og attraktivt for allmennheten.

Veien videre

- Merke og rydde adkomst fra svabergene og opp til gapahukene.
- Skjøtte og drifte området til beste for allmennheten.

Lauviga og Langviga

Lengst vest i Friluftsparken i Søgne ligger Langviga med flotte svaberg og Lauviga i Indre Kilen med gresslette, badestrand, badeflåte, handikaptoalett, benkebord og griller. Det er en stor parkeringsplass med handikaptoalett og busstopp like ved. Området er delvis egnet for rullestolbrukere.

Dette gjorde vi i 2020

- Generell skjøtsel og vedlikehold.

Veien videre

- Skjøtte og vedlikeholde til beste for allmennheten.

ANDRE FRILUFTSOMRÅDER

Østre Randøya, Kristiansand

Store deler av øya var opprinnelig en gammel forsvarseiendom kjøpt av Kristiansand kommune i 2004. Disse arealene og en rekke forsvarsbygninger er nå del av et offentlig friområde. Området har trinnfrie adkomster og er godt tilrettelagt med brygger, baderampe, badestrender, toaletter og turveier.

Bygningene på øya disponeres av ulike lag og foreninger. MAF koordinerer lag og foreningers arbeid og samarbeid med kommunen. Vokterboligen disponeres av MAF. Her har det i mange år vært drevet sommerkafé for allmennheten.

Høsten 2016 inngikk MAF et samarbeid med Kirkens Ungdomsprosjekt (KUP) om et større restaurerings-arbeid av Vokterboligen. KUP har stått på og Vokter-boligen har siden høsten 2016 blitt oppgradert betraktelig. Både tak, yttervegger og vinduer er reparert/byttet ut, nytt gulv er lagt, nytt toalett i 1. etasje og kjeller. MAF takker for den fantastiske jobben de har gjort med å renovere huset. Avtalen

innebærer at KUP kan disponere huset utenom sommer- og kafèsesongen. Vi fortsetter vårt gode samarbeid med KUP som i 2020 har fortsatt arbeidet med oppgraderingen av huset.

I sommersesongen trafikkerer badebåten strekningen Kristiansand sentrum - Østre Randøya - Dvergsøya - Bragdøya. Dette tilbudet er med på å gjøre friområdene på øyene mer tilgjengelige for de som ikke har egen båt.

Dette gjorde vi i 2020

- Sommerkafé i Vokterboligen fra uke 25-33. Kaféen ble drevet på dugnad av politikere og kommunalt ansatte i våre eierkommuner.
- Gjennomført kurs og turer.
- Kompetanseutveksling med skolene og UiA.
- Ytterligere oppgradering/restaurering av Vokter-boligen: Nytt gulv i stua og nye kloakkrør m.m.

Veien videre

- Koordinatorvirksomhet for samarbeidet mellom organisasjonene og skolene som disponerer bygninger på øya.
- Videre kafédrift i Vokterboligen.
- KUP og MAF skal henvende seg til Kristiansand kommune for å sjekke om vi kan få lov å rive låven, samt vurdere eventuell oppføring og etablering av kafé i låven i framtiden.
- Fortsette samarbeidet med KUP.
- Sjekke ut mulighetene for å kunne drenere bak huset for å lede bort vann som kommer ned fra fjellet.

Dvergsøya, Kristiansand

Dvergsøya ligger idyllisk til i skjærgården utenfor Kristiansand. Øya eies av Kristiansand kommune, og er et mye besøkt friluftsområde. Øya er tilrettelagt med badeplasser, brygger og toalettfasiliteter. Adkomsten til øya er med båt, enten privat eller med badebåten i sommersesongen. Fra og med sommeren 2011 har MAF drevet sommerkafé i låven ved vaktmester-boligen. Kaféen blir drevet på dugnad av politikere og kommunalt ansatte i våre eierkommuner. Sommeren 2020 var kaféen bemannet fra uke 25-33.

Slåttholmen, Lillesand

Ved starten av Blindleias løp ligger Slåttholmen. Siden den ble statlig sikret i 2014 har MAF, i tett samarbeid med Lillesand kommune og skjærgårdstjenesten, hatt ansvar for tilrettelegging, skjøtsel og forvaltning av holmen. Det har blitt etablert nye brygger, bygd friluftstoalett og renovasjonspunkter, ryddet og tynnet for å få frem holmens flotte kvaliteter, samt diverse oppgradering av hyttene. Fra 2020 overtok Lillesand kommune ansvar for skjøtsel og tilrettelegging. MAF skal fortsatt koordinere bruk og aktiviteter i tilknytning til hyttene.

Holmen har to hytter. I hytte-øst er det sommerkafé med frivillige som vertskap. Hytte-vest inngår i Kystled. Lag og foreninger har fått tilgang til å bruke hytte-vest i forbindelse med arrangementer/aktiviteter som legges til holmen. Det gjensto noen tiltak på tildelingen for 2019 og de har blitt fullført i 2020.

Det er gledelig å se at holmen blir brukt og har blitt et flott tilskudd til friluftsmulighetene i Lillesands skjærgård. Med nye brygger er adkomsten til holmen betraktelig forbedret.

Dette gjorde vi i 2020

- Sommerkafé i hytte-øst i 8 uker drevet på dugnad av politikere og kommunalt ansatte i våre eier-kommuner og medlemmer i frivillige lag og foreninger som har friluftsrelaterte aktiviteter.
- Tiltak som gjensto på 2019-tildelingen:
  - Trinnfri adkomst fra de nye bryggene til hytte-øst og videre til friluftstoalettet.
  - Renovert de to gamle bryggene.
  - Overbygde renovasjonspunkter og benker på bryggene.
  - Byttet solcellepanel i hytte-vest.
- Arrangerte Strandryddedag 19. september – rundt 45 møtte opp i Lillesand og andre bidro i blant annet Høvåg og Ulvøysund. De bidro med en formidabel dugnadsinnsats i skjærgården i Lillesand. De frivillige ryddet 32 km kystlinje og plukket ca. 2 tonn med marin søppel.
- Hytte-vest: Fjerde sesong i Kystled – 325 over-nattingsdøgn i regi av private og frivillige lag og foreninger.

Veien videre

- Fortsette med sommerkafé i hytte-øst.
- Lage informasjonstavler ved kulturminner.
- Markedsføre og administrere Kystledhytta og sommerkaféen.

Hovedturløypa Kjerrane - Stemmen, Kristiansand og Vennesla

21 km tur- og skiløype i Bymarka vest i Kristiansand, fra Kjerrane via Bergstøl til Stemmen i Vennesla.

Dette gjorde vi i 2020

- Sesongen 2019/2020 var en kort og ujevn vinter- og skisesong og løyper ble derfor kjørt lite.
- MAF har inngått avtale med Torridal IL om dugnadskjøring av skiløyper med ATV i den nordligste delen av Hovedturløypa.
- MAF har kjøpt ATV med prepareringsutstyr som Torridal IL disponerer til løypekjøring.
- En del vedlikehold og kantklipping er utført med innleid hjelp fra entreprenører.
- Det er utført betydelig dugnadsarbeid av Torridal IL og Oddersjaa i løypetraseen.
- MAF har videreført arbeid som har blitt gjort i del av løypetraséen innenfor Strai lysløype.

Veien videre

- Ferdigstille tiltak som er igangsatt.
- Finne finansiering til utbedringer og oppgraderinger av flere ønskede tiltak.
- Få på plass infotavler ved sentrale innfallsporter til Hovedturløypa.
- Videreutvikle samarbeid med Torridal IL og Oddersjaa som utfører dugnad med skjøtsel og vedlikehold i traséen.
- Kjøre skiløyper i samarbeid med Kristiansand kommune når det er gode snøforhold.
- Dialog med Kristiansand kommune om drift og utvikling av deler av traséen.

Prestefossen, Valle. Foto: Geir Daasvatn

SIKRING OG TILRETTELEGGING

SIKRING

Sikring av områder til friluftsliv er en viktig oppgave for friluftsrådene. Allemannsretten gir folk rett til å ferdes hensynsfullt i utmark. For merking eller andre tilrette-leggingstiltak må man ha samtykke fra grunneier. Der man ønsker tilretteleggingstiltak, hvor allmennhetens bruk overstiger rettighetene vi har i friluftsloven eller områder med særlig store friluftskvaliteter, er det ønskelig at det offentlige sikrer/erverver arealet ved kjøp eller inngår servituttavtale med grunneier.

De sikrede områdene er viktige arealer der vi kan tilrettelegge for allmennhetens friluftsmuligheter og en mer intensiv bruk enn allemannsretten åpner for. Det kan være badeplasser, båtutfartsområder, tur-utgangspunkter, turveier, nærfriluftsområder m.m. Det var ingen sikringssaker i regi av MAF i 2020. Men det jobbes med en sikringssak av parkeringsplassen i tilknytning til Romsviga og en mulig sikringssak på Gåseflå i Vennesla.

TILRETTELEGGING

Sykkel

Agder er en region med mange sykkelmuligheter. Stadig flere bruker sykkel som transportmiddel til jobb, skole, idrett, tur og rekreasjon. Sykling er en velegnet og viktig aktivitet i det norske friluftslivet som gir gode naturopplevelser og bedre helse. Sykkelen gir større aksjonsradius og dermed tilgang til flere områder for utøvelse av friluftsliv. I vår region er det i dag to etablerte nasjonale sykkelruter og mange flotte lokale turtraséer som er velegnet for sykling. Pågående utbygging og forbedring av sykkel- og gangstinettet bidrar også til sunn og miljøvennlig transport til attraktive friluftsområder.

Nasjonal Sykkelrute nr. 3

Denne sykkelruten går langs vassdraget Otra fra Kristiansand til Hovden og Haukeligrend. Se også Naturskole - Gåseflå og Mulighetsstudie Otra.

Dette gjorde vi i 2020

- Sykkelguide selges. Finnes på norsk, engelsk og tysk.
- Sykkelruta er tilknyttet naturskoleleiren på Gåseflå.
- Grunnskolene benytter ruta i mobil leirskole, et samarbeid mellom MAF og Bringsvær leirskole.
- Samordning av interessene langs ruta og markedsføring i ulike sammenhenger.
- Sykkelruta ble utpekt som ett av satsingsområdene i Mulighetsstudie Otra.
- Vi gjennomførte en Quest Back-undersøkelse blant kommunene og reiselivsbedriftene om sykkelruten sammen med Setesdal regionråd. Undersøkelsen viste at det etterspørres oppdatert digital informasjon.
- Mottok kr 150 000,- i tilskudd fra Agder fylkes-kommune og tilsagn om kr 20 000,- fra Setesdal regionråd til å utvikle digital informasjon og gjennomføre trafikksikkerhetstiltak langs ruten.

Veien videre

- Revidering og digitalisering av sykkelguiden med utvidet informasjon om natur- og kulturhistorie.
- Kartlegge og gjennomføre enkle trafikksikkerhets-tiltak.
- Medvirke til god standard og vedlikehold.
- Utvikle regionale ruter med utgangspunkt i Nasjonal Sykkelrute Nr. 3 som stamme.
- Se også Mulighetsstudie Otra.

Nasjonal Sykkelrute nr. 1

Sykkelruta går også under navnet North Sea Cycle Route og går rundt Nordsjøen gjennom Storbritannia, Belgia, Nederland, Tyskland, Danmark, Sverige og Norge. I Norge går ruta fra Svinesund til Kirkenes, via Kristiansand, Bergen, Trondheim og Nordkapp. Nordsjøruta knytter sammen flere områder som er særlig aktuelle for MAF.

Dette gjorde vi i 2020

- MAF har hatt ulike tiltak i tilknytning til traséen.
- Formidling av kartbrosjyre og markedsføring av ruta.

Veien videre

- MAF ønsker å bidra til videreutvikling av ruta.
- Utvikle regionale ruter med utgangspunkt i Nasjonal Sykkelrute Nr. 1.

Regionale sykkelruter

Sykkelruter som gir innbyggere og tilreisende mulighet til regelmessige sykkelturer i trygge rundløyper. Traséene skal være av god kvalitet og gi allsidige natur- og kulturopplevelser. De regionale sykkelrutene skal være for alle mennesker med vanlige sykler.

Dette gjorde vi i 2020

- Distribusjon og markedsføring av kartbrosjyre for regional sykkelrute Jegersberg-Justvik.

Veien videre

- Opprettholde hovedprosjektet Regionale Sykkelruter.
- Gjennomføre delprosjektet Søgne/Songdalen og Birkeland/Lillesand.
- Avtaler med grunneiere og kommuner.
- Finansiering av de ulike tiltakene.
- Opparbeide traséer.
- Informasjon og markedsføring.

Ski og skiløyper

Vinteren 2019/2020 var en kort og ujevn skisesong. I siste del av skisesongen kom pandemien med covid-19 viruset. Dette medførte at færre løyper ble kjørt og markedsført fordi vi ikke skulle reise unød-vendig, eller legge til rette for ansamling av mange mennesker. Det varierer hvordan arbeidet med å kjøre skiløyper er organisert og finansiert i ulike deler av regionen. I flere kommuner er det kommunens egne folk som har ansvaret for løypekjøringa. Andre steder er det løypelag og idrettslag som har ansvaret. I tillegg så kjører enkelte hyttevelforeninger løyper i sine respektive hytteområder. MAF bidrar med tilskudd til en del løypekjøring i regionale skiløyper, samt noe tilskudd til utbedringer og vedlikehold av løypetraseer. Løypekjørerne og frivillige legger ned en fantastisk innsats og gjør mye arbeid for å opprettholde et godt tilbud med skiløyper i regionen. Utvikling og drift av regionale skiløyper er et satsingsområde.

Dette gjorde vi i 2020

- Drift av føremelding på www.midt-agderfriluft.no.
- Inkludert nye medlemskommuner Bygland, Valle og Bykle i føremeldingstilbudet.
- Det ble produsert føremeldinger i tidsrommet 3. november 2019 til ca. 10. april 2020.
- MAF har reforhandlet avtale med Skisporet.no som informerer om når løyper kjøres direkte fra GPS´er i løypemaskiner.
- MAF har bidratt med midler til løypekjøring i de regionale skiløypene i Høgås- og Gautestadområdet i Evje og Hornnes og Hovedturløypa Stemmen - Kjerrane i Vennesla og Kristiansand.

Veien videre

- Drifte og videreutvikle føremeldingstilbudet og inkludere nye eierkommuner i tilbudet.
- MAF får fra 2021 flere nye eierkommuner og må sette i gang et prosjekt med å redefinere hvilke skiløyper som er regionale i MAF regionen.
- Skaffe økonomiske midler til tiltakene.
- Arbeide aktivt for at kommuner skal inngå

langvarige avtaler med grunneiere. Dette kan blant annet gi muligheter til tilskuddsmidler gjennom spillemiddelordningen.

Sandripheia fritidspark, Vennesla
Sandripheia fritidspark er et interkommunalt samarbeidsprosjekt. Selskapet skal tilrettelegge og drive anlegg for vinter- og sommeridretter, samt fremme friluftsaktiviteter for allmennheten på Sandrip i Vennesla kommune. Selskapet skal ikke ha kommersielle formål. Sandripheia fritidspark eies av Vennesla og Kristiansand kommune. Styret i Sandripheia fritidspark består av oppnevnte representanter fra eierkommuner, samt representant fra Agder- og Rogaland Skikrets.

Omfattende utvikling og utbygging av Sandripheia fritidspark har blitt gjennomført over mange år. Anlegget er godt tilrettelagt og har en lav terskel for bruk. Området er relativt snøsikkert og har i tillegg investert i nytt anlegg for snøproduksjon. Sandrip har en viktig regional funksjon som arena for tradisjonelle vinteridretter og vinterfriluftsliv. Tjenester vedr. drift av anlegget; vaktmestertjenester, løypekjøring og snøproduksjon kjøpes fra Vennesla kommune, mens MAF er innleid til å ha daglig administrasjon av anlegget.

Dette gjorde vi i 2020
- MAF har siden 2008 hatt daglig administrasjon av anlegget og koordinerer styremøter, brukermøter og følger opp daglig bruk av anlegget. MAF har ansvar for regnskap for drift, lage årsmelding og andre administrative oppgaver.
- Utarbeidet forvaltningsplan for statlig sikret område for friluftsliv på ca. 1000 mål som MAF har ervervet.
- Et omfattende prosjekt med å tilrettelegge nye løypetraseer, bygge snøproduksjonsanlegg og skiskytteranlegg, bygge ny varmestue, lager og garasje/lager har blitt ferdigstilt og anlegget har gjennom 2020 blitt testet ut.

Veien videre
- Ferdigstille garasje og smørebod.
- Sikre at anlegget har lav terskel for bruk, og at området er tilrettelagt for alle.
- Tilrettelegge for mer friluftsliv i fritidsparken.
- Se på muligheter for å lage forbindelse mellom skiløyper på Sandrip og løype rundt Naspevarden.

Kystled
Kystled er basert på tidligere tiders ferdsel langs kysten med tradisjonelle ro- og seilbåter. Formålet er å gi alle mulighet til å være på sjøen, og å ferdes på en miljøvennlig måte. Kystled består av utleie av tradisjonelle bruksbåter og ulike overnattingstilbud langs kyst og skjærgård i Norge.

Dette gjorde vi i 2020
- Kystled-gapahuken i Helleviga ble ofte benyttet til overnatting. Den må ikke reserveres på forhånd. Det samme gjelder de nye gapahukene i Vestre Paradis.
- Hytte-vest på Slåttholmen i Lillesand er Kystled-hytte. Denne hytten leies ut og det er stor etterspørsel og fullt belegg hele sommersesongen.
- MAF deltar i arbeidsgruppen for Kystled Sør.
- Båten Lista er stasjonert i Romsviga.

Veien videre
- MAF skal fortsatt delta i arbeidsgruppa for Kystled Sør.
- Informere om tilbudet på våre nettsider.
- MAF vil vurdere hvordan etablering av kyststier kan ses i sammenheng med Kystled.

PROSJEKTER

NATURSKOLE

Naturskole er MAF sin hovedsatsing for barn og unge. Konseptet består av leirsteder, kurs, utstyr, elevaktiviteter og veiledning.

Leirstedene har overnattingsfasiliteter for ca. 30 elever i hver av de fire leirene, undervisningsmateriell og pedagogiske opplegg knyttet til friluftsliv, natur og lokal kulturhistorie. Alle leirstedene har trinnfri adkomst og har tilgjengelighet for alle. Hver leir har også sitt unike aktivitetsanlegg som er utviklet av MAF og tilpasset det enkelte området og ulike brukergrupper.

Det er gratis for skolene i regionen å bruke leirene. Andre brukergrupper kan leie leirstedene med tilhørende utstyr. Leirene kan reserveres på vår nettside.

MAF bidrar med pedagogisk og friluftsfaglig kompetanse i ulike samarbeidsprosjekter, herunder utviklingsarbeid i kommunene og sammen med UiA.

Våren og sommeren 2020 erfarte vi at leirstedene og områdene omkring var særlig attraktive som turmål og oppholdssteder for kortreist friluftsliv og fritidsaktivitet. Tilbakemeldinger fra brukerne selv og andre observatører tilsier at disse tilretteleggingene ble svært relevante for mye uorganisert bruk. Vi og andre institusjoner og organisasjoner måtte avlyse flere planlagte opphold og kurs, men dette ble sannsynligvis overkompensert med annen, uregistrert bruk.

Naturskole Helleviga
Helleviga er en del av Friluftsparken i Søgne. Her ble vårt første leirsted etablert på midten av 90-tallet. Leiren består av gapahuker, stor samlingsplass, ildsted, benker, bord og utsiktspunkt med benker. Leiren har også utstyr innen temaer som naturfag, kyst, friluftsliv, fysisk aktivitet og mat ute.

Låven i Helleviga er et naturlig og funksjonelt samlingspunkt. Det er laget et praktisk lager- og undersøkelsesrom, og hovedrommet er velegnet til samlinger og undervisning hele året. I 2020 fikk vi støtte til å oppgradere bygningen.

Aktivitetsanlegget i Helleviga er et «multibevegelsesanlegg» for fysisk utfoldelse, spenning og mestring. Det er laget av eikestokker, hoggflis og tau og står på gressletta ved låven.

Dette gjorde vi i 2020
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler.
- Bygningsteknisk oppgradering av låven.
- Oppfølging av aktivitetsanlegg – ivaretatt sikkerhetskrav.
- Videreutvikling/oppgradering av materiell.
- Kurs og elevaktiviteter.
- Registrert bruk: 4088 brukere (103 utlån/utleie), 1729 kanselleringer (37 utlån/utleie).
- Meget stort antall uregistrerte dagsbesøk.
- Benyttes av UiA som del av studentpraksis ved friluftslivsstudiet og andre kurs.
- Benyttes av Universitetet i Hamburg som del av internasjonale friluftslivsstudier.

Veien videre
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler.
- Opprettholde god standard på fasiliteter, utstyr og områder.
- Gjennomføre kurs, elevaktiviteter og utlån/utleie.
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og tilhørende materiell.

Naturskole Donevann
Naturskolen ligger tilbaketrukket innerst ved Donevannet i Friluftsparken i Søgne, like ved et historisk sted og knutepunkt hvor flere turstier og turveier møtes. Her er det gapahukleir, utstyrsbod, utedo, kanoer og robåter, samt naturfaglig og kulturhistorisk undervisningsmateriell.

Aktivitetsanleggene i Donevann består av hinderløypa «Lenkegjeng» og «Kanoorientering». Begge deler er tilrettelagt for fysisk aktivitet, friluftsfaglige emner og samarbeid i mindre enheter.

Dette gjorde vi i 2020
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler.
- Kurs og elevaktiviteter.
- Oppfølging av aktivitetsanlegg – ivaretatt sikkerhetskrav.
- Utskiftning og rehabilitering av fasiliteter og materiell.
- Registrert bruk: 1546 brukere (52 utlån/utleie), 787 kanselleringer (21 utlån/utleie).
- Meget stort antall uregistrerte dagsbesøk.
- Benyttes av UiA som del av studentpraksis ved Friluftslivsstudiet og andre kurs.
- Benyttet av Universitetet i Hamburg som del av internasjonale friluftslivsstudier.

Veien videre
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler.
- Opprettholde god standard på fasiliteter, utstyr og områder.
- Gjennomføre kurs, elevaktiviteter og utlån/utleie.
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og tilhørende materiell.

Naturskole Gåseflå
Idyllisk leirsted på historisk grunn i vannkanten ved Otravassdraget. Leiren ligger i direkte tilknytning til Setesdalsbanen, Nasjonal Sykkelrute Nr. 3 og elva Otra. Gapahukleiren har tre gapahuker, samlingssted med bål- og grillplass, utedo, kanoer og leir- og undervisningsmateriell.

Aktivitetsanlegget ved Gåseflå heter «Rallarrunden» og er ei 2,2 km lang, merket rundløype. Den er spesielt tiltenkt sykkel ettersom den ligger ved nasjonal sykkelrute nr. 3 og har ulike hinder tilpasset skoleelever.

Dette gjorde vi i 2020
- Utskiftning og rehabilitering av fasiliteter og materiell.
- Oppfølging av aktivitetsanlegg – ivaretatt sikkerhetskrav.
- Gåseflå leirsted og omkringliggende naturområder er del av Mulighetsstudie Otra.
- Registrert bruk: 424 brukere (27 utlån/utleie), 200 kanselleringer (13 utlån/utleie).
- Ukjent antall uregistrerte dagsbesøk og overnattinger.

Veien videre
- Markedsføre tilbud gjennom ulike kanaler.
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og materiell.
- Gjennomføre kurs, elevaktiviteter og utlån/utleie.
- Utbedring av gapahuker og kanostativ.

Naturskole Ogge
Naturskoleleiren ligger i vannkanten på Dikesholmane, sør i innsjøen Ogge i Birkenes kommune. Leiren består av tre gapahuker, samlingssted med bålplass og toalett med utstyrsbod. Det er ulike typer undervisningsmateriell og leirmateriell tilgjengelig, samt kanoer og robåter. Leirstedet har bryggeanlegg tilrettelagt for rullestoler og kano/kajakk/robåt, både ved parkeringsplass og i selve leiren. Motorbåt med nedfellbar baug kan lånes ved særskilte behov. Det er et utsiktstårn på fastlandet med flott utsikt til leiren og utover Ogge. Tårnet er kun tilgjengelig for gående.

Aktivitetsanlegget på Ogge består av seks aktivitetsstasjoner og er en kombinasjon av kognitive og fysiske gruppeoppgaver. Dette konseptet heter «Holmgang».

Dette gjorde vi i 2020
- Utskiftning og rehabilitering av fasiliteter og materiell, herunder ildsted og benker/bord.
- Utbedringer av motorbåt for bevegelsesnedsatte.
- Oppfølging og reparasjon av aktivitetsanlegg – ivaretatt sikkerhetskrav.
- Kurs og aktivitetsdager.
- Registrert bruk: 815 brukere (40 utlån/utleie), 480 kanselleringer (22 utlån/utleie).
- Antatt høyt antall uregistrerte dagsbesøk og overnattinger.

Veien videre
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler.
- Opprettholde god standard på fasiliteter, utstyr og områder.
- Remontere tauanlegg «Holmgang».
- Gjennomføre kurs og elevaktiviteter.
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og tilhørende materiell.

Kurs og veiledning - Læring i friluft
MAF tilbyr kurs i friluftstemaer spesielt rettet mot ansatte ved undervisningsinstitusjoner i regionen - fra barnehage til universitet. Temaene er utvalgt med støtte i gjeldende læreplaner. De skal styrke og inspirere lærere og SFO/barnehagepersonell til tverrfaglige læringsaktiviteter i natur og friluft. Øvrig formidlingsaktivitet er rettet mot elever og studenter.

Vi har særlig fokus på «Friluftsskole US» i samarbeid med UiA og ungdomsskolene i regionen, samt «Sommerskolen» i samarbeid med oppvekstsektoren i Kristiansand kommune. I 2020 ble «Frilluftsskole US» samt en del kurs og aktiviteter kansellert på grunn av korona. Likevel gjennomførte vi sommerskolen og sommeraktivitetsenter (se egen omtale) i juli og august, samt mye og bra aktivitet utover høsten.

Dette gjorde vi i 2020
- Distribusjon av informasjonshefte «MAF Naturskole».
- Markedsført tilbud gjennom ulike kanaler.
- Gjennomført ordinære og spesialtilpassede kurs og aktivitetsdager.
- 9 kurs med 48 deltakere med personell innen utdanning. 1 kansellering, 40 deltakere.
- 49 aktivitetsdager med 1610 elever/lærere og barn&unge fritid (herunder sommeraktivitetsenter). 32 kanselleringer, totalt 1989 deltakere.
- 11 kurs/undervisning for høgskole/universitet/andre med 262 studenter/deltakere. 15 kanselleringer, 125 deltakere.

Samarbeid med Universitetet i Agder
- Pedagogisk praksis for 24 friluftslivsstudenter ved UiA.
- Veiledere på diverse feltkurs.
- Innleid som foredragsholder innen friluftsfaglige emner.
- Utleie av friluftsveileder/lærer 30% stilling til UiA.

Veien videre
- Utvikle, markedsføre og gjennomføre kurs og aktiviteter.
- Fortsette samarbeid med UiA, Tangen VGS, DNT Sør og andre.

Diverse naturskoleaktiviteter i 2020

Informasjon
- Markedsført informasjon på nettsiden www.midt-agderfriluft.no.
- Informasjonsutsendinger til skoler og andre institusjoner i regionen.

Rådgivende virksomhet
- Rådgivende virksomhet for Oppvekstsektoren i Kristiansand kommune, herunder planlegging og tegning av aktivitetsanlegg.
- Rådgivning, montering og opplæring i aktivitets-løyper, for andre skoler og barnehager i regionen.
- Friluftsfaglig rådgivning og veiledning ved henvendelser fra lærere og skolepersonell i regionen.

Utstyr
MAF tilbyr et utvalg leir- og undervisningsmateriell til skoler og organisasjoner i regionen, herunder klassesett med matlagingsutstyr, lavvoer, truger og ski. Vi har også spesialutstyr for barn og unge med funksjonsnedsettelser. Alt dette kan reserveres og lånes gratis. I 2020 ble «MAF Naturskoleutstyr» benyttet 45 ganger av 7088 brukere.

Sommerskolen Kristiansand
MAF samarbeider med oppvekstsektoren om «Sommerskolen Kristiansand». Den har som formål å gi barn i 5. - 7. trinn gratis ukeskurs med ulike faglige tilnærminger, herunder friluftsliv og fysisk aktivitet.

MAF har utviklet et ukeskonsept for 30 barn og unge innen temaet «friluftsliv» og har siste årene gjennom-ført flere kurs med svært gode tilbakemeldinger. I 2020 deltok omlag 56 barn på våre to ukeskurs.

Førstehjelp i grunnskolen
I 2020 inngikk vi et samarbeid med Landsforeningen for hjerte- og lungesyke om å gjennomføre gratis kurs for alt grunnskolepersonell i regionen. Kurset «førstehjelp i grunnskolen» er et landsdekkende konsept støttet av Helsedirektoratet og kursene holdes av friluftsråd også i andre regioner.

MAF inngikk avtale med LHL, etterutdannet egne veiledere og påbegynte markedsføring av tilbudet til skolene i regionen. På grunn av koronasituasjonen ble gjennomføringen stadig utsatt og prosjektet ble avviklet av LHL ved inngangen til 2021. Det ble gjennomført 2 kurs for Iveland oppvekstsenter.

MAF vil videre bruke kompetansen og integrere temaet i lærerkurs for skoler som ønsker dette tilbudet.

SommerAktivitetSenter
Våren 2020 utlyste Gjensidigestiftelsen ei ekstra-ordinær støtteordning for organisasjoner som ønsket å gi «barn og unge noe å glede seg til i sommer». MAF laget da konseptet «SommerAktivitetSenter» - et mangfold av tilrettelagte friluftsaktiviteter, veiledning og utlån av utstyr. Alt helt gratis og med et særlig fokus på å gi gode opplevelser til de barna og unge som behøver det mest. Vi fikk støtte til å etablere og drive dette i syv uker gjennom sommeren.

Vaffelbua ved Kyrtjønn ble valgt som lokalitet med særlig egnede fasiliteter og aktivitetsmuligheter. Den ligger meget strategisk og sentralt plassert i Kristiansand. Det ble ansatt en stab av kompetente studenter som friluftsveiledere og vertskap. Det ble kjøpt, leid og lånt nødvendig materiell for å kunne tilby attraktive og varierte aktiviteter. Kommunen og ulike organisasjoner/lag var også viktige samarbeids-partnere for å realisere tilbudet.

Senteret ble drevet etter gjeldende regler og føringer for smittevern lokalt og nasjonalt. Det var 1229 registrerte brukere av tilbudet og et betydelig høyere antall uregistrerte besøkende ved Vaffelbua og Kyrtjønn.

Veien videre
- Videreutvikle konseptet.
- Søke Gjensidigestiftelsen og eventuelle andre støtteordninger for videreføring av tilbudet.

Vaffelbua, Kristiansand
Vaffelbua ved Kyrtjønn er blitt et populært turmål. Med sin gode tilgjengelighet er det blitt et tilbud for alle. Flere hundre tar søndagsturen hit helg etter helg. Venneforeningen for Vaffelbua gjør en fantastisk jobb med sin søndagskafé. Året startet bra med omsetningsrekord i februar. Da koronapandemien kom i mars valgte MAF å stenge Vaffelbua for all bruk, i tråd med myndighetenes anbefalinger. Bygget åpnet opp igjen for undervisning i mai, men vi valgte å stenge kaféen ut året på grunn av smittevernsituasjonen.

Dette gjorde vi i 2020
- Venneforeningen holdt åpen søndagskafé frem til mars.
- Venneforeningen har avhold seks styremøter i samarbeid med MAF.
- MAF har sammen med Venneforeningen gjennomført to dugnader på Vaffelbua.
- UiA har benyttet Vaffelbua til undervisning og seminarer.
- Oppvekstsektoren benyttet Vaffelbua på ukedager.
- Vaffelbua ble benyttet til «Sommeraktivitetssenter» syv uker gjennom sommeren.
- Bidratt med innspill til forvaltningsplanen for området som er statlig sikret.
- Markedsført Vaffelbua gjennom ulike kanaler.
- Arbeidet for å få med frivillige lag og foreninger.

Veien videre
- Evaluere drift og gjøre endringer og tilpasninger.
- Videreutvikle samarbeidet mellom MAF og venneforeningen.
- Inngå samarbeidsavtaler med nye aktuelle brukere.
- Markedsføre Vaffelbua.
- Utvikle nye konsepter for bruk av hytta og området rundt.
- Utarbeide en natur- og kulturhistorisk veiviser for nærområdet rundt Vaffelbua.
- Fortsatt ha fokus på hytta som et folkehelsetiltak for alle.
- Utvikle og etablere Naturskole Vaffelbua.

Naturlos

Naturlos er organiserte turer og arrangementer i naturen som arrangeres av lag og foreninger i regionen. Turene samles i en felles turkalender/brosjyre som distribueres til alle husstander i følgende kommuner i Agder: Kristiansand, Lillesand, Birkenes, Vennesla, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Åseral, Valle, Bykle, Lindesnes, Lyngdal, Hægebostad, Kvinesdal, Farsund, Flekkefjord og Sirdal.

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom MAF, DNT Sør, Skogselskapet i Agder, Friluftsrådet for Lindesnes-regionen og Lister Friluftsråd. MAF har sekretariat og er ansvarlig for praktisk arbeid og koordinering i forbindelse med innmeldte turer, trykking og distribusjon. I tillegg arrangerer MAF egne naturlos-turer.

Naturlosprosjektet er et tradisjonsrikt tiltak som ble startet for mer enn 20 år siden. Ca. 70 ulike lag og foreninger melder årlig inn sine turer. Turene skal være åpne for alle. Det skal være med en naturlos som er ansvarlige for turen eller arrangementet.

Turene har stor variasjon i forhold til tema, lengde og målgruppe. Hver tur er merket med ulike ikoner som viser hvem turen passer spesielt for. Turene skal i utgangspunktet være gratis, men enkelte har tilbud om transport og annet for en rimelig pris.

Dette gjorde vi i 2020

- 165 ordinære turer samt ti ukentlige turer gjennom hele året. 31 turer ble avlyst på grunn av covid-19 - totalt ca. 12 600 deltakere.
- Brosjyren ble trykket i 91 000 eksemplarer.
- Egen nettside; www.naturlos.no.
- Egen Facebookside hvor alle turene blir lagt ut som offentlige arrangementer.
- MAF var arrangør/medarrangør på to turer.

Veien videre

- Fortsette arbeidet med et godt innarbeidet og vellykket konsept.
- Bruke sosiale medier i større grad for å nå deltakere til Naturlos.
- Oppfordre arrangører til å lage flere turer for ungdom.
- Gjøre naturlosturene bedre kjent for mennesker med minoritetsspråklig bakgrunn.
- Presentere Naturlos via fylkeskommunene og kommunene i deres folkehelsearbeid.
- God bredde i distribusjonen.
- Bruke Naturlos til å synliggjøre allemannsretten.

Friluftsliv for minoritetsgrupper

MAF har i 19 sesonger arrangert turprosjektet Friluftsliv for minoritetsgrupper. Mange mennesker med minoritetsbakgrunn kommer dårlig ut i forhold til helse. Friluftsliv er en god innfallsvinkel til integrering og kan gi bedre fysisk og psykisk helse. Målsettingen med prosjektet er å motivere flere mennesker med minoritetsbakgrunn til å være mer aktive og gå mer på tur, og bli kjent med norsk kultur- og turtradisjon. MAF ønsker å legge til rette for gode og spennende opplevelser i friluft og vise hvilke muligheter som finnes. Vi mener dette også kan bidra til økt forståelse for hva barna deres deltar på i skolen og kan oppleve i lag- og foreninger.

Vi formidler norske tradisjoner og forteller om rettig-hetene og pliktene vi har gjennom allemannsretten til å ferdes i skog og mark. Lavterskel, integrering og folkehelse er nøkkelord MAF jobber ut ifra. Planlegging og gjennomføring av turer er vårt primære arbeid i prosjektet, men vi har også vært involvert i markeds-føring og planarbeid i forhold til friluftsliv, folkehelse og integrering.

Dette gjorde vi i 2020

- Voksenopplæringer og læringssentre i eier-kommuner er viktige samarbeidspartnere.
- Vi gjennomførte 8 turer med ca. 200 deltakere med forskjellige aktiviteter og et variert innhold.
- På grunn av pandemien med covid-19 viruset så omdisponerte vi en god del tilskuddsmidler. Vi bidro med gave av 350 turbøker med turtips om nærturer i Kristiansandsregionen til Kongsgård skolesenter.
- Videreført samarbeidet med Kongsgård flyktningbarnehage i Kristiansand.
- Svært gode tilbakemeldinger fra deltakere og samarbeidspartnere på gjennomførte turer.

Veien videre

- Bygge videre på erfaringer og videreutvikle samarbeid med forskjellige brukergrupper.
- Inkludere nye medlemskommuner i prosjektet.
- Prøve å legge til rette for samarbeid på tvers av ulike grupper.
- Målsetting om å kunne få til flere turer i 2021.

Folkehelse og friluftsliv i Midt-Agder regionen

Tilrettelegging for friluftsliv er folkehelsearbeid i praksis. Folkehelseloven fra 2012 pålegger kommuner og fylkeskommuner nye, utvidete oppgaver. MAF ønsker å bidra i dette arbeidet med fokus på frilufts-livets betydning for folkehelse. Naturen har et unikt potensial for vår fysiske, psykiske og sosiale livs-kvalitet, og er en arena med lav terskel for bruk.

20 Tirsdag 6. oktober 2020 Lillesands-Posten | Lillesands-Posten Tirsdag 6. oktober 2020 21

KULTUR

Rekordstort oppmøte på Seek'n Find: – We're here to win

FANT PLASSEN: Omsider finner jentene fra Iveland plassen de skal gjemme seg, og begynner å sette opp teltet i en sprekk.

FRA IVELAND: (f.v.) Amalie Mykjåland, Imana Mukajeva og Eline Johanne Aasen klargjør teltet for natten.

STRATEGIEN KLAR: (f.v.) Tobias Danielsen og Alexander Ølstørn i «Clueless» har første lete-skift.

EFFEKTIVE: For å effektivisere strategien sier de fra på walkietalkie når de nærmer seg campen sin så de to andre er klare for å ut.

KLARE: Ungdommene venter på at reglene skal bli fortalt så de kan komme seg ut i skogen og starte leken.

ALLE FOTO: TRULS BJØRKUM LARSEN

FORKLARER: Bjørnar Heldal i Lillesand kommune og Janne Johnsen i Midt-Agder Friluftsråd passet på at alle deltakerne kunne reglene før de satt ut i skogen.

FØRSTE PLASS: Amalie Herje, Lotte Øvrelid, Dina Mollestad og Karoline Imenes i «Monster Energi» dro hjem seieren etter å ha funnet alle de andre lagene. FOTO: BJØRNAR HELDAL

STARTSKUDD: Klokken 20:00 sendte Bjørnar Heldal ut denne meldingen til alle deltakere og spillet er i gang.

KUN KOS: Denne gjengen er ikke ute etter å vinne, bare å kose seg på Skauerøya. (f.v.) Tobias Østerøy, Johannes Realfsen, Andre Jakobsen og Celina Hansine Fauske.

Nesten 90 ungdommer brukte natt til lørdag på å gjemme seg og prøve å finne hverandre rundt i skogen på Skauerøya.

Truls Bjørkum Larsen
truls@lp.no

Fredag kveld var det tid for gjemsel for ungdommer fra 8.–10. trinn fra Lillesand, Birkenes og Iveland kommuner.

Rekordmange 87 ungdommer sto på lista, fordelt på 25 lag da startskuddet gikk. Konseptet går ut på at hvert lag sprer seg utover et avgrenset område på Skauerøya med en omkrets på tre kilometer, setter opp telt og kamuflerer seg. Deretter skal de finne så mange av de andre lagene som mulig.

– Det skulle vært i påska, men ble avlyst på grunn av korona. Derfor planlagte vi å ha det nå på høsten og fant et område på Eigeland, men det ble hogd ned i sommer, så da ble det her på Skauerøya, sier arrangør Bjørnar Heldal.

Han representerer Lillesand kommune, som i samarbeid med Midt-Agder Friluftsråd, Birkenes og Iveland kommuner, arrangerer dette for 5. gang i Lillesand. Sand HV (Heimevernet) og Lillesand Røde Kors hjalp til under spillet.

Jentene fra Iveland

Et av lagene som har meldt seg på årets gjemsel er «Bollane», tre jenter på 9. trinn på Iveland skole.

– Planen vår er å gjemme oss og få opp teltet, sier Eline Johanne Aasen.

Hun er på lag sammen med Amalie Mykjåland og Imana Mukajeva.

– Det var Amalie sin idé å melde oss på, sier Mukajeva.

– Ja, vi må jo være litt sosiale, sier Mykjåland.

Det var nemlig hun som skrev de to venninnene opp som deltakere.

– Jeg vil ikke si vi er bedre enn noen av de andre, men vi er hvert fall ikke verre. Vi er ikke noen byfiser vi, sier Aasen.

Utover å få opp teltet en grei plass for natten har ikke jentene planlagt noe særlig strategi for å vinne.

– Vi er her for å være med, men kommer ikke til å løpe rundt hele øya, sier Aasen.

Vinnerstrategien på plass

Noen som imidlertid er her for å vinne er «Clueless», bestående av Tobias Danielsen, Alexander Ølstørn, Jonas Kartbråten og Vincent Kiedaisch i 9. trinn på Lillesand ungdomsskole. De har nemlig planlagt strategien i en god periode før helgens arrangement.

– Vi leter en time hver, to og to. Så to er ute og leter og to venter i campen og hviler, sier Danielsen.

– Vi har med walkietalkie så vi kan si ifra når vi kommer tilbake til campen så de to neste kan være klare.

De har brukt chatteprogrammet Discord til å diskutere og forberede seg til natten. Dette i tillegg til en lengre planlegging rundt Borkedalsstemmen.

– Vi gikk rundt stemmen og planla i halvannen time, sier Danielsen.

– Snakket om hvor vi skulle starte, og at vi måtte passe på å spare energi. We're here to win.

– Det er ikke noe som heter prøve, det er skal eller skal ikke, bekrefter Ølstørn.

Skal bare kose seg

Det siste laget Lillesands-Posten sjekker innom er «Gutta på tur», bestående av Andre Jakobsen, Tobias Østerøy, Johannes Realfsen og Celina Hansine Fauske i 10. klasse på Lillesand ungdomsskole.

– Vi er bare her for å kose oss, sier Jakobsen.

Denne gjengen har satt opp et stort telt så å si midt på øya, så nærme basen som mulig, og med ingen særlige intensjoner om å dra hjem seieren.

– Du må få med at jeg gjerne vil takke Bjørnar Heldal og alle andre som har arrangert, det er et bra tiltak, sier Jakobsen.

Vinnere

Til syvende og sist kan Bjørnar Heldal rapportere at det ble storeslem til Birkeland i år.

– Laget som vant het «Monster Energi», og det var Amalie Herje, Lotte Øvrelid, Dina Mollestad og Karoline Imenes fra Valstrand skole, sier han.

– De var det eneste laget som fant alle de andre lagene.

På andre plass finner vi «Team !!» med Ramona Teigen og Tiril Marie Rud fra Valstrand skole, de fant 22 andre lag. 3. plass er også elever på Valstrand skole, «Skaunisser» bestående av Sigmund Flaa, Johannes Vreim Jørgensen og Teodor Håbesland Holm som fant 19 lag.

Janne Johnsen i Midt-Agder Friluftsråd er fornøyd med årets arrangement.

– Vi er avhengig av godt samarbeid for å få dette til, og det er vi kjempe takknemlige for, sier hun.

Friluftsliv har en dokumentert og viktig rolle for folkehelse i befolkningen. MAF ønsker å være med på å legge til rette for at den enkeltes helse kan fremmes gjennom en aktiv og helserelatert livsstil i friluft.

Samarbeid med frisklivssentraler

I 2012 startet MAF opp med å etablere samarbeid med frisklivssentralene i eierkommunene og har siden jobbet med dette. Målsettingen er at alle frisklivs-sentralene bruker naturen som aktivitetsarena og at friluftsliv har en sentral rolle i kommunenes tiltak. Samarbeidet består både av rene aktivitetstiltak over-for brukere av frisklivssentralene og kompetanse-heving for både brukere og de som leder aktivitetene.

Friskliv ungdom

Friskliv ungdom retter seg særlig mot ungdom som faller utenom «vanlige» organiserte aktiviteter. Gjennom prosjektet ønsker vi å nå dem som er lite aktive på deres arenaer, legge opp til aktiviteter ut fra deres ønsker og vise muligheter som finnes i deres nærmiljø. I samarbeid med kommunale ungdoms-klubber arrangerer MAF utendørs klubbkvelder med aktiviteter, bål og hygge. Dette som et tilbud til ungdomsklubbene for å få variasjon i deres ordinære tilbud.

Seek'n find arrangerte vi i 2020 for fjerde gang for 8. - 10. klassinger i Lillesand, Birkenes og Iveland. Det skulle egentlig gått av stabelen like over påske, men ble utsatt til høsten pga. korona. Første helgen i høstferien fikk vi deltakerrekord med 87 ungdommer fordelt på 24 lag. Arrangementene ble lagt til Skauer-øya og ble gjennomført i samarbeid med HV, Røde Kors og kommunene. Vi vil særlig nevne Skjærgårds-tjenesten i Lillesand som sørget for transport av ungdommene til og fra Skauerøya. Seek'n find er et avansert gjemselsspill som foregår fra kveld til neste morgen. Ungdommene lager sin camp som de kamuflerer. Deretter skal de i løpet av natten finne de andre campene og samle koder som blir hengt opp i hver camp - fortrinnsvis uten selv å bli oppdaget.

Dette gjorde vi i 2020

- Tiltak i samarbeid med frisklivssentralene i Birkenes, Kristiansand, Lillesand, Iveland, Bygland og Valle.
- Friskliv ungdom: Seek'n find i Lillesand (for Lillesand, Birkenes og Iveland). Evje og Hornnes takket nei til Seek'n find-arrangement grunnet korona. Vi arrangerte utendørs klubbkvelder for ungdomsklubbene i Bygland, Lillesand, Høvåg, Øvrebø og Songdalen.

Veien videre
- Videre oppfølging av frisklivssentralene.
- Gjennomføre tiltak i samarbeid med frisklivs-sentralene.
- Friskliv ungdom: Videreføring og utvikling av konseptet – både gjemselsspillet Seek'n find og utendørs klubbkvelder.

Ung i Friluft

Ung i Friluft (UiF) er et prosjekt for ungdom i alderen 13-25 år. MAF ønsker å bidra til at også disse ungdom-mene får muligheter til gode opplevelser og aktivitet i friluft. Våre UNG-veiledere skal inspirere og motivere. Vi vil skape mer liv i friluft - av og med unge. I 2020 ble et betydelig antall planlagte turer og økter kansellert på grunn av korona.

Dette gjorde vi i 2020
- Samarbeid med oppfølgingstjenesten i Kristiansand kommune, Tangen VGS og Kirkens Ungdoms-prosjekt (KUP).
- 7 aktivitetsøkter, 144 deltakere. 15 kansellerte aktivitetsøkter, 230 deltakere.
- Forsterkning av UNG-veilederstaben, nye studenter med friluftsveilederkompetanse.

Veien videre
- Rekruttere ungdom til fysisk aktivitet ute generelt og UiF aktiviteter/turer spesielt.
- Gjennomføre aktivitetsøkter for utvalgte klasser/ grupper ved Tangen VGS, KUP og andre.
- Gjennomføre studentprosjekter med VGS, media & kommunikasjon.
- Etablere nye samarbeidspartnere i ny MAF region.

Ti På Topp

Ti på Topp er Bedriftsidrettens versjon av det tradisjonelle turkonseptet der deltakerne besøker ulike topper i en region. Dette konseptet har en nasjonal overbygning hvor det utarbeides regionale versjoner. MAF er samarbeidspartner i ulike prosjekter med Bedriftsidrettskretsen i Vest-Agder og DNT Sør.

Dette gjorde vi i 2020
- Gjennomførte Ti på Topp Agder.
- 739 deltakere.
- 16 654 gjennomførte turer.
- MAF deltok i prosjektgruppa med særlig ansvar for friluftfaglige temaer.

Veien videre
- Fortsette samarbeidet i nåværende form.

Aktivitetstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelser

Vi erfarer at mange barn med funksjonsnedsettelser er mindre aktive enn anbefalt og de blir ofte ikke inkludert i aktivitetene. Målsettingen vår har derfor vært at flere av disse barna skal få glede av friluftsliv og oppleve mestring i forhold til aktivitet. Ved hjelp av enkle tilrettelegginger kan barn med funksjonsnedsettelser delta i aktiviteter ut fra sine forutsetninger.

Vi har i flere år hatt et samarbeidsprosjekt med Krossen skole i Kristiansand som har mange elever med særskilte behov og ulike diagnoser. Vi har prøvd ut mange ulike friluftsaktiviteter i godt egnede turområder. Elevgruppen er sammensatt med ulike funksjonsnedsettelser og er i alderen 8-12 år.

Dette gjorde vi i 2020
- Planleggingsmøter med lærere fra Krossen skole.
- Utprøving av ulike friluftsaktiviteter i egnede turområder som f.eks. Helleviga, Donevann, Flekkerøya og Krossen skole sin gapahukplass ved Indre Eigevann.
- Flere av elevene har vært med på aktiviteter som de sjelden eller aldri har deltatt på før. For eksempel fisking fra båt, padling, bærplukking, matlaging på bål, m.m.
- En og samme aktivitet ble tilrettelagt på ulike måter for å imøtekomme den enkelte elevs mestringsevne.
- Spesialtilpasset materiell og utstyr.
- Høy voksentetthet.

Veien videre
- Videre utprøving av aktiviteter for barn og unge med funksjonsnedsettelser.
- Tilby turer for barn med spesielle behov i flere kommuner.
- Lage et idéhefte med beskrivelser av alle utprøvde aktiviteter og tilrettelegginger.
- Holde kurs i friluftsliv for ansatte som jobber med barn med funksjonsnedsettelser.

Mulighetsstudie for Otra Elvepark

Midt-Agder Friluftsråd har utarbeidet en mulighets-studie for utvikling av friluftsliv og rekreasjon i og langs Otra. Mulighetsstudien omfatter hele vassdraget fra Kristiansandsfjorden til Hovden. I denne studien har vi hatt som målsetting å kartlegge eksisterende og framtidige friluftslivsmuligheter i og langs Otra. Vi har også hatt som målsetting at mulighetsstudien skal bli et dokument som gir et tilstrekkelig grunnlag for videre beslutninger om tiltak for å utvikle eksisterende og framtidige friluftslivsverdier i og langs vassdraget. Vi har avgrenset studien til en sone på ca. 1 km på begge sider av elvestrengen.

Otra Elvepark ble lansert i 1988 som navn på tur-området langs vestsiden av Otra i Kristiansand. I mulighetsstudien har vi valgt å bruke Otra Elvepark som en samlebetegnelse for eksisterende og framtidige arealer, anlegg og ferdselsårer for friluftsliv på den ca. 24 mil lange elvestrekningen fra Kristiansand til Hovden. Prosjektarbeidet er utført i samarbeid med de aktuelle kommunene, grunneierorganisasjoner, aktuelle organisasjoner/foreninger, velforeninger, reiselivsbedrifter, ressurspersoner mv.

Dokumentasjonen av eksisterende og framtidige områder for friluftsliv og rekreasjon har sammen med andre innspill og dokumenter, dannet grunnlag for valg av 15 satsingsområder. Dette er forslag som vil kreve oppfølging fra ulike aktører, både offentlige og private.

Dette gjorde vi i 2020
- Mulighetsstudien ble våren 2020 sendt på høring til 144 høringsinstanser.
- Høringsinstansene var gjennomgående positive til det arbeidet som er gjort med mulighetsstudien og anbefaler at arbeidet med de 15 satsingsområdene følges opp.
- Styret i MAF har gitt sin tilslutning til tilrådingene i Mulighetsstudien.
- Det er arbeidet videre med fiskeplass ved Vigeland Hovedgård. Denne vil bli tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelser.
- Det er arbeidet videre med nasjonal sykkelrute nr. 3 langs Otra fra Kristiansand til Hovden.
- Mulighetsstudien er utgitt i bokform og sendt kommunene og Agder fylkeskommune.

Veien videre
- Det er ønskelig at boken om mulighetsstudien kan bidra til at frilufts- og rekreasjonsmulighetene i og langs Otra kan utvikles til beste for kommunenes egne innbyggere, for tilreisende, turister, reiseliv og næringsutvikling.
- MAF håper at boken om mulighetsstudien i og langs Otra kan bli et nyttig bidrag i kommuneplan-arbeidet og øvrig arealforvaltning i kommunene.
- MAF vil arbeide videre med å utvikle Nasjonal sykkelrute nr. 3. I 2021 vil arbeidet være rettet mot å utforme oppdatert digital informasjon om sykkelruten, samt å gjennomføre enkle trafikk-sikkerhetstiltak. Dette vil skje i et samarbeid med Agder fylkeskommune, Statens vegvesen, Setesdal regionråd og kommunene langs sykkelruten.
- MAF vil bistå videre i arbeidet med å etablere en fiskeplass ved Vigeland Hovedgård som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelser.

INFORMASJON OG MARKEDSFØRING

Spesielle tiltak i 2020

Informasjonsarbeid og markedsføring er viktig for å nå Midt-Agder Friluftsråds overordna mål. I koronaåret 2020 ble det spesielt viktig å synliggjøre mulighetene i friluft. Vi hadde flere ekstraordinære koronatiltak i 2020 for å få folk ut på tur.

- I påska ble 30 turer fra bøkene «32 nærturer i Kristiansand» og «Utenfor Allfarvei» digitalisert i samarbeid med Oddersjaa. Turene ble offentliggjort for alle og ble lagt ut på våre hjemmesider og Kristiansand kommune. Målet var å spre folk som ville på tur. Det ble også arrangert fotokonkurranse. Tiltaket ble markedsført i Fædrelandsvennen.
- Med ekstraordinært tilskudd fra Gjensidigestiftelsen laget MAF konseptet «Sommeraktivitetssenter» på Vaffelbua. Tilbudet var rettet mot barn og unge for å gi dem gode opplevelser, på tross av en sommer preget av korona.
- Flere av minoritetsgruppeturene ble avlyst i 2020, på grunn av smitteverntiltak. Som et ekstra tiltak ble «32 nærturer i Kristiansand» delt ut til innvandrere på Kvadraturen skolesenter i Kristiansand, for å stimulere til turer og aktivitet.

Presentasjoner 2020

Videreutviklet den generelle, digitale presentasjonen av MAF. MAF har holdt presentasjoner for ulike frivillige organisasjoner og politiske organer. Derunder innlegg/foredrag på kommunestyremøter, samt diverse forelesninger på UiA. MAF har deltatt på ulike åpne arrangementer med stand og aktiviteter.

Informasjonsdager for nye medlemskommuner

MAF arrangerte 22. og 23. juni informasjonsdager for våre nye medlemskommuner Bygland, Valle og Bykle. Deltakerne ble bl.a. gitt en omvisning i friluftsparken i Søgne og en tur i Jegersberg med besøk på Vaffelbua.

Medieomtale 2020

MAF og vår virksomhet har vært omtalt flere ganger i regionale og lokale medier. Faglige bidrag til og omtale iblant annet NRK Sørlandet, Fædrelandsvennen, Lillesandsposten, Vennesla Tidende og Lindesnes Avis.

Annonsering 2020

MAF brukte i 2020 annonsering for å profilere tiltak. Flere av naturlosturene ble annonsert, enten i lokalaviser, regionalaviser eller begge deler, samt digitale annonser og eventer på Facebook.

MAF DIGITAL

Begrepet henviser til dagens mange kanaler for informasjon og kommunikasjon. MAF er «operativ» på nettside, Facebook og Instagram. Nettsiden har primært statisk informasjon, med unntak av føremeldingen. Facebook er primærkanalen for nyheter og informasjon om arrangementer og turer som kommer og vises som en «feed» på nettsiden.

MAF har gjennom flere år opparbeidet et tilbud om lån/leie av fasiliteter, leirstesteder. Vi har en egen reservasjonsportal for våre objekter. Den gir brukerne mulighet til å finne ledige tidsrom og sende forespørsel om bruk, samt at de får alle viktige opplysninger om lån eller leie.

Bøker

- Salg og distribusjon av «Otra - Mulighetsstudie for Otra Elvepark», «Veiviseren», «Veiviseren - 50 turer på hjul», «Veiviseren - 25 turer på hjul», «Utenfor allfarvei», «32 nærturer i Kristiansand» og «Skråstadheia - turer fra Kongsgårdsbukta til Vennesla» – MAF har bidratt økonomisk, med markedsføring og distribusjon.
- Salg og delvis distribusjon av andre bøker om friluftsliv i regionen.

Kart, infobrosjyrer og foldere

MAF bidrar til utgivelse og distribusjon av ulike kart, brosjyrer og årsmeldinger.

I 2020 har MAF utgitt:

- Årsmelding MAF.
- Årsmelding Sandripheia fritidspark.
- Naturloskalender.
- Boken «Otra - Mulighetsstudie for Otra Elvepark».

Veien videre

- Profilere friluftslivet for allmennheten.
- Videreføre og intensivere formidlings- og presentasjonsarbeidet, spesielt overfor nye kommunepolitikere.
- Videreutvikle metoder og teknikker for formidling, digital info og dialog.
- Starte opp med TellTur – Friluftsrådenes elektroniske system for turregistrering.
- Arbeide for økt antall brukere av nettsiden og følgere på Facebook/Instagram.
- Være synlige og tilgjengelige friluftsrådgivere i regionale og lokale medier.
- Benytte redaksjonelle formidlinger av produkter og tiltak, for eksempel naturlosturer, åpnings-arrangementer og viktig folkeopplysning.
- Bidragsyter og støttespiller i relevante bok- og kartprosjekter.

DELTAKELSE

Planarbeid

Dette gjorde vi i 2020

- Gitt skriftlig uttalelse til en plan/sak der regionale friluftsinteresser har vært involvert.
- Mulighetsstudie Otra Elvepark.
- Uttalelse til forslag til reviderte statlige plan-retningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.
- Innspill til handlingsprogrammet til Regionplan Agder 2030.
- Justert kartskisser i forvaltningsplan for skjærgårdsparken i Lillesand.

Veien videre

- Gi uttalelser til og delta i arbeidet med planer og saker der regionale friluftsinteresser er involvert.
- Følge opp forvaltningsplaner for områder hvor MAF har skjøtsel, drift og forvaltningsansvar.
- Tydeliggjøre vår kompetanse overfor eier-kommunene.

Råd og utvalg

MAF deltar blant annet i:

- Vassdrasstyret for Nedre Otra.
- Tilsynsnemnda for Skjærgårdsparken.
- Arbeidsgruppe for Kystled Sør.
- Koordinator for organisasjonene på Østre Randøya.
- Naturloskomiteen – MAF er prosjektleder.
- Nasjonal Sykkelrute Nr. 3.
- Styret i Sandripheia fritidspark.
- Medlem i USUS - næringsklynge for reiseliv, opplevelse og kulturnæring i landsdelen.
- Medlem i Næringsforeningen i Kristiansands-regionen.
- FL's arbeidsgruppe – suksesskriterier for tiltak barn og unge – fritid.
- Arbeidsgruppe for Verdenskonferansen – Friluftsliv og psykisk helse.

Turer og arrangementer i 2020

- SommerAktivitetSenter ved Vaffelbua, 1229 registrerte brukere over 7 uker/35 dager.
- 9 minoritetsgruppeturer, primært lokale turer i år pga. korona – ca. 250 deltakere.
- 11 aktivitetstiltak i samarbeid med frisklivssentraler og friskliv ungdom.
- Strandryddedag på Slåttholmen (Naturlos) - ble flyttet til Kokkenes pga. vindretning og smitte-vernhensyn.
- Kongsgårddagen, Helleviga- og Romsvigadagen (Naturlos) ble avlyst pga. korona.
- Seks aktivitetsdager med gruppe fra Krossen skole.
- Natur- og kulturhistorisk vandring med friluft-studentene på UiA – Skråstadheia.
- Friluftsnisser i Helleviga (Naturlos).

Deltakelse på konferanser og samlinger i 2020

- Samling for daglig ledere i Friluftsrådene, FL.
- Årsmøte FL og friluftskonferansen ble gjennomført digitalt.
- Høstsamling for skjærgårdstjenesten i Agderfylkene - ble gjennomført digitalt.
- Presentasjon av MAF i kommunestyret i Valle, formannskapet i Kristiansand og styret for Setesdal Regionråd.
- Friluftsamling for Agder i regi av Fylkeskommunen.
- Fylkesaksjonskomite – TV-aksjonen «Et hav av muligheter»
- Digitalt seminar - Marin forsøpling.

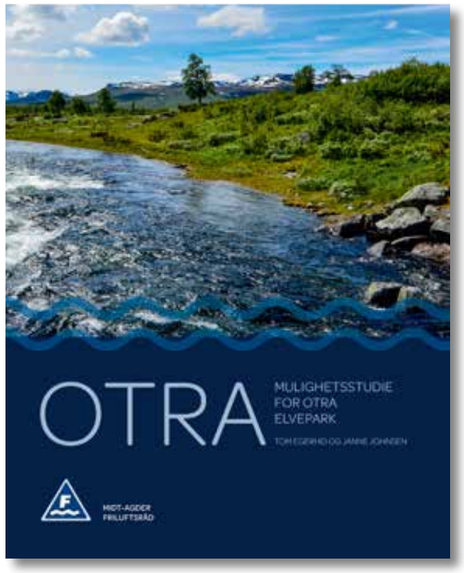

REGNSKAP

Driftsregnskap		**2020**	**Budsjett 2020**	**2019**
Driftsinntekter	Note			
Driftstilskudd	1	5 157 386	6 902 391	4 313 675
Andre tilskudd, prosjekter mv	1	2 251 070	3 930 000	2 851 895
Div. andre inntekter	1	2 492 216	500 000	1 859 619
MVA-kompensasjon	1	846 367	500 000	705 473
Sum driftsinntekter		**10 747 039**	**11 832 391**	**9 730 663**
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	1, 6	5 063 713	2 300 000	5 218 492
Endring i premieavvik	4	-164 597	-	38 283
Kjøp varer/tjenester	1, 6	4 065 200	9 182 000	4 123 018
Komp.berettiget mva på driften	1	846 367	500 000	705 473
Avskrivninger	2	507 950	-	35 000
Sum driftsutgifter (ekskl renter)		**10 318 632**	**11 982 000**	**10 043 700**
Driftsresultat		**428 406**	**-149 609**	**-313 037**
Finansinntekter				
Renteinntekter		21 378	25 000	27 518
Sum eksterne finansinntekter		**21 378**	**25 000**	**27 518**
Finansutgifter				
Renteutgifter		147	-	51
Sum eksterne finansutgifter		**147**	**-**	**51**
Res eksterne finansieringstransaksjoner		**21 230**	**25 000**	**27 466**
Motpost avskrivninger		507 950	-	35 000
Netto driftsresultat		**957 587**	**-124 609**	**-250 571**
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger disposisjonsfond		842 587	-	0
Bruk av disposisjonsfond		-	-	-250 571
Avsetning bundne driftsfond		115 000	-	0
Bruk av bundne driftsfond		-	-	0
Regnskapsmessig resultat		**0**	**-124 609**	**0**

INVESTERINGSREGNSKAP

Utgifter			
Investert i inventar og utstyr	200 000	-	0
Investert i dagsturhytta	0	-	937 413
Investert i frikjøp tomt Sandrip	0		0
Investering i andel i KLP	11 876	-	11 273
Sum finansieringsbehov	**211 876**	**0**	**948 686**
Finansiering			
Mva kompensasjon	40 000		162 383
Investeringstilskudd	1 393 534	-	711 465
Bruk av investeringsfond	0		63 565
Bruk av disposisjonsfond	21 876		11 273
Avsetning til bundet investeringsfond	-1 243 534		0
Sum finansiering	**211 876**	**0**	**948 686**

BALANSE

Eiendeler	**note**	**2020**	**2019**
Anleggsmidler			
Friareal Søgne	2	258 794	258 794
Frikjøpt tomt Sandrip	2	79 464	79 464
Dagsturhytte Sødalsmyra	2	8 986 062	9 459 012
Varebil	2	186 000	217 000
Andre transportmidler	2	200 000	0
Inventar	2	32 008	36 008
Egenkapitaltilskudd KLP	4	66 356	54 480
Pensjonsmidler	4	5 502 387	4 845 243
Sum anleggsmidler		**15 311 071**	**14 950 001**
Omløpsmidler			
Til gode mva		947 997	895 316
Kundefordringer		451 495	369 448
Opptjente tilskudd	8	744 249	1 356 651
Forskuddsbetalte kostnader		1 400	1 993
Premieavvik	4	160 803	0
Kasse/bank	7	4 595 643	1 437 999
Sum omløpsmidler		**6 901 586**	**4 061 408**
Sum eiendeler		**22 212 657**	**19 011 409**
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	3	3 293 363	2 734 469
Bundne driftsfond	3	762 659	647 659
Bundne investeringsfond	3	1 266 674	86 705
Kapitalkonto (EK)	5	9 282 726	9 111 108
Sum egenkapital		**14 605 422**	**12 254 559**
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelse	4	6 028 345	5 838 893
Sum langsiktig gjeld		**6 028 345**	**5 838 893**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		732 756	69 733
Offentlig gjeld og feriepenger		655 408	660 672
Premieavvik	4	0	3 794
Skattetrekk	7	177 791	177 812
Annen kortsiktig gjeld		12 935	5 945
Sum kortsiktig gjeld		**1 578 890**	**917 957**
Sum gjeld og egenkapital		**22 212 657**	**19 011 409**

Kristiansand, den 11. mai 2021

Reidar Heivoll
Styrets leder

Per Svein Holte
Daglig leder

NOTER

0. REGNSKAPSPRINSIPPER

Midt-Agder friluftsråd er en interkommunal sammenslutning (kommuneloven §27).
Regnskapet er valgt å presenteres i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 17.12.1999.

Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: «Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med i drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapene avsluttes.»

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

1. SPESIFIKASJON AV INNTEKTER OG UTGIFTER 2020

Spesifikasjon av tilskudd		
Tilskudd Kristiansand kommune	2 068 640	
Tilskudd Vennesla kommune	273 111	
Tilskudd Iveland kommune	50 000	
Tilskudd Evje og Hornnes kommune	67 466	
Tilskudd Lillesand kommune	205 552	
Tilskudd Birkenes kommune	96 604	
Valle kommune	50 000	
Bygland kommune	50 000	
Bykle kommune	50 000	
Tilskudd Agder fylkeskommune	905 778	
Tilskudd Agder fylkeskommune, skjøtsel og prosjekter	1 477 000	
Tilskudd stiftelser og fond	580 000	
Tilskudd Friluftsrådenes Landsforbund	645 000	
Tilskudd Friluftsrådenes Landsforbund, prosjekter	2 006 000	
Administrasjon Sandripheia Fritidspark	175 000	
Refusjon tauløyper, folkehelse, aktiviteter	171 140	
Diverse tilskudd	100 937	8 972 228

Spesifikasjon av inntekter		
Salgsinntekter Vaffelbua	90 404	
Salgsinntekter Helleviga, Randøya og Dvergsøya	272 571	
Inntekter kart, bøker, UiA, div.	489 170	
Leieinntekter	76 300	
Momskompensasjon	846 367	1 774 812
Sum inntekter		**10 747 039**

I tillegg kommer følgende tilskudd ført i investeringsregnskapet:

Spillemidler	1 243 534
SR Bank	150 000

Spesifikasjon av utgifter 2020 fort.	
Spesifikasjon av utgifter	
Varekjøp sommerkafeer, Vaffelbua, kart og bøker	261 163
Kostnader drift Vaffelbua	199 542
Kostnader lokale	335 398
Kostnader drift bil	69 474
Kostnader drift og investeringer i Friluftsparken	1 683 876
Kostnader Naturlosprosjektet	588 385
Kostnader Naturskoler	399 302
Leir Ogge	197 939
Kostnader Friluftsliv for minoritetsgrupper	413 737
Kostnader frisklivssentraler, tiltak i kommunene	22 736
Kostnader ski- og turløyper	358 992
Kostnader drift Randøya og Dvergsnes	51 223
Kostnader regionale sykkelruter	35 000
Kostnader aktivitetskonsepter for mennesker med funksjonsnedsettelse, Krossen skole	83 021
Slåttholmen	479 436
Administrasjonskostnader, inventar, kontingent FL, forsikringer, pc, telefon	553 408
Kurs, møter og opplæring	30 154
Reisekostnader	48 118
Fremmede tjenester (regnskap, revisjon og rådgivning)	326 009
Styrehonorar	43 000
Sandripheia Fritidspark	250 000
Merverdiavgift	846 367
Lønn og sosiale kostnader (adm. og ordinære driftsoppgaver)	2 699 000
Sum utgifter	**9 975 280**

2. ANLEGGSMIDLER

	Dagsturhytte	**Tomter**	**Varebil**	**Andre transp.midler**	**Maskiner og inventar**	**Sum**
Kostpris 01.01	9 459 012	338 258	310 000	0	40 008	10 147 278
Anskaffelser i året	0	0	0	200 000	0	200 000
Avgang i året	0	0	0	0	0	0
Akk kostpris 31.12	9 459 012	338 258	310 000	200 000	40 008	10 347 278
Akk. ord avskr. 01.01	0	0	93 000	0	4 000	97 000
Årets avskrivninger	472 950	0	31 000	0	4 000	507 950
Bokført verdi 31.12	**8 986 062**	**338 258**	**186 000**	**200 000**	**32 008**	**9 742 328**
Avskrivning %	5 %		10 %	10 %	10 %	

Anskaffelser i året avskrives først fra neste år.

3. FOND

Spesifikasjon av disposisjonsfond:	
Disposisjonsfond 01.01	2 472 652
Avsetning til fond	842 587
Til kapitalregnskapet	-11 876
Bruk av fond	-10 000
Disposisjonsfond 31.12	**3 293 363**

Spesifikasjon av bundne driftsfond:	
Bundet driftsfond 01.01	647 679
Avsatt til bundet driftsfond	115 000
Bundet driftsfond 31.12	**762 679**

Spesifikasjon av bundne investeringsfondsfond:	
Bundet investeringsfond 01.01	23 140
Avsatt til bundet investeringsfond	1 243 534
Bundet investeringsfond 31.12	**1 266 674**

4. PENSJONSFORPLIKTELSER

Midt-Agder friluftsråd har pensjonsordning for sine ansatte i Kommunal Landspensjonkasse (KLP).
De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som gir resultateffekt. Det er i 2020 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Endringen i premieavviket har bedret res. for 2020 med kr 164 597 inkl. aga. Dette beløpet blir kostnadsført neste år. (1 års amortiseringstid).

Beløp i kroner	**KLP**
Årets pensjonsopptjening	497 437
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	200 895
Brutto pensjonskostnad	698 332
Forventet avkastning pensjonsmidler	-204 095
Netto pensjonskostnad	494 237
Sum amortisert premieavvik	-54 244
Administrasjonskostnad	18 540
Netto pensjonskostnad inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	**458 533**

Beregnet premieavvik	
Beløp i kroner	KLP
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	365 195
Netto pensjonskostnad inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	512 777
Premieavvik	**-147 582**
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	-20 809
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	**-168 391**

Pensjonsforpliktelse	
Pensjonsforpliktelse 01.01 (estimat i fjor)	5 716 102
Årets pensjonsopptjening	497 437
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	200 895
Utbetalte pensjoner	45 169
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	743 501
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	**6 459 603**
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-496 254
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	**5 963 349**
Gjenstående amortisering - forpliktelser	-
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	**5 963 349**

Pensjonsmidler	
Pensjonsmidler 01.01	**4 845 243**
Årets forventede avkastning	204 095
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	346 655
Årets utbetaling av pensjon	45 169
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	595 919
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	**5 441 162**
Amortisering estimatavvik - midler	-61 225
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	**5 502 387**
Gjenstående amortisering - midler	-
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	**5 502 387**

Netto pensjonsforpliktelse	
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	**460 962**
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	64 996
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	**525 958**

Pensjonsforpliktelser forts.

Aktive medlemmer	5
Pensjoner	2
Forventet avkastning	4,00 %
Diskonteringsrente	3,50 %
Forventet lønnsvekst	2,48 %
Forventet pensjonsregulering	1,71 %

Egenkapitalinnskudd; Innbetalt i år; kr. 11 876 Totalt innskutt; kr. 66 356

5. KAPITALKONTO

Spesifikasjon av kapitalkonto:

Kapitalkonto 01.01.	9 111 108
Anskaffelser	200 000
EK tilskudd KLP	11 876
Avskrivninger/nedskrivninger	-507 950
Økning pensjonsforpliktelse inkl aga av netto pensjonsforpliktelse	-189 452
Økning pensjonsmidler	657 144
Kapitalkonto 31.12	**9 282 726**

6. YTELSER TIL LEDENDE PERSONER OG REVISOR

Lønn og andre ytelser til daglig leder	
Lønn	922 333
Forsikring, pensjonspremie og tlf	26 835

Det er utbetalt totalt kr 43 000 i styrehonorar i 2020.

Honorar til revisor består av:	
Revisjon	51 000
Attestasjonsoppgaver	15 550
Andre oppgaver	0

7. BUNDNE BANKINNSKUDD

	2020	**20198**
Bankinnskudd bundet for forskuddstrekk	180 451	180 472

8. KORTSIKTIGE FORDRINGER

Kortsiktige fordringer består av;	
Agder Fylkeskommune, Slåttholmen	89 249
Spillemidler hovedturløype	415 000
Agder Fylkeskommune, Leir Ogge	110 000
Agder Fylkeskommune, Seek and Find	20 000
Agder Fylkeskommune, Barne- og familiearr., Krossen skole	110 000
Sum kortsiktige fordringer 31.12	**744 249**

REVISJONSBERETNING

Agder Kommunerevisjon

Til styret i Midt-Agder Friluftsråd

REVISORS BERETNING FOR 2020

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Midt-Agder Friluftsråd som viser et netto driftsresultat på kr 957 587 og et regnskapsmessig resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, driftsregnskap og investeringsregnskap avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er regnskapet for Midt-Agder Friluftsråd for regnskapsåret som ble avsluttet 31.desember 2020 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser og god kommunal regnskapsskikk.

Grunnlag for konklusjon
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er ytterligere beskrevet i avsnittet om *«Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet»*. Vi er uavhengige av organisasjonen i samsvar med de etiske kravene som er relevante for vår revisjon av regnskapet i Norge, og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsmeldingen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Agder Kommunerevisjon IKS
Postadr.: Postboks 4, 4685 Nodeland
Hovedktr. Tollbodgata 37
Org.nr. 987 183 918
E-post: post@agderkomrev.no
Hjemmeside: www.agderkomrev.no
Telefon Kr.sand: 38 07 27 00
Telefon Evje: 977 60 455
Avd. Setesdal
Kasernevegen 19
4735 Evje

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret og daglig leders ansvar for regnskapet
Styret og daglig leder er ansvarlig for utarbeidelse av dette regnskapet i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser og god kommunal regnskapsskikk, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for hvorvidt regnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av tilsiktede eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at revisjon utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk i Norge og ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon når det foreligger. Feilinformasjon kan oppstå som følge av tilsiktede eller utilsiktede feil og er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av dette regnskapet.

Kristiansand, 12. mai 2021

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

BUDSJETT 2021

Driftsinntekter	**Budsjett 2021**
Kristiansand kommune	2 144 650
Vennesla kommune	283 708
Bygland kommune	50 000
Valle kommune	50 000
Birkenes kommune	99 931
Iveland kommune	50 000
Evje og Hornnes kommune	68 997
Lillesand kommune	212 805
Bykle kommune	50 000
Lindesnes kommune	438 723
Åseral kommune	50 000
Friluftsrådenes Landsforbund	3 013 000
Agder fylkeskommune	3 030 000
Andre tilskudd, prosjektmidler	1 422 000
Sandripheia Fritidspark, administrasjon	175 000
Mva kompensasjon	700 000
Salgsinntekter sommerkafeer og Vaffelbua	550 000
Sum driftsinntekter	**12 888 814**
Driftsutgifter	
Lønn og sosiale utgifter, adm og ordinære driftsoppgaver	2 350 000
Styrehonorarer	50 000
Utgifter bil (leasing, diesel, parkering, km-godtgjørelse)	40 000
Møter, kurs og reiser	100 000
Regnskap, revisjon, adm data og rådgivning	150 000
Prosjektutgifter inkl adm og lønn MAF	7 505 000
Prosjektutgifter dagsturhytta	
Kontingent, Friluftsrådenes Landsforbund	100 000
Annonser	20 000
Kontorrekvisita og utstyr. Innredning nye lokaler	100 000
Telefon, data og porto	70 000
Tidsskrifter	10 000
Representasjon og servering	7 000
Forsikring	300 000
Leieutgifter uteområder	10 000
Drift og skjøtsel av tur- og skiløyper, samt føremelding	450 000
Drift og sjøtsel av Friluftsparken i Søgne	750 000
Randøya og Dvergsøya drift og husleie	75 000
Sommerkafeene	200 000
Skilting og informasjon	100 000
Diverse utgifter	20 000
Kjøp kart for videre salg	100 000
Vedlikehold Helleviga	50 000
Husleie	380 000
Sum driftsutgifter	**12 937 000**

BUDSJETT 2021

Prosjektutgifter	
Slåttholmen	50 000
Naturlos	650 000
Fiskeplass for alle, Vigeland	150 000
Sykkelrute nr 3	230 000
Naturskole inkl samarbeid UiA	700 000
Friluftsliv for minoritetsgrupper	600 000
Krossen skole utvikling	130 000
TellTur	330 000
Sommer Aktivitet Senter, Kyrtjønn	550 000
Naturskole Vaffelbua	600 000
Aktivitetsløft Kongsgård	100 000
Leir Ogge	200 000
Samarbeid Frisklivssentraler og aktivitetspakker	200 000
Hovedturløypa	150 000
Forenklet spillemiddelsøknader, FL	165 000
Ung i friluft	150 000
Sum prosjektutgifter	**4 955 000**
Driftsresultat	
Sum driftsinntekter	12 888 814
Sum driftsutgifter og prosjektutgifter	12 937 000
Sum driftsresultat	**48 186**
Renteinntekter	**25 000**
Momsrefusjoner	**700 000**
Bruk av avsatte fondsmidler	
Informasjonsopplegg Dagsturhytta	
Sum bruk av avsatte fondsmidler	**-**

SOMMERAKTIVITETER. Lån utstyr i Jegerberg

Per Svein Holte og Markus Kristiansen tester ut «ti-barns» hengekøya som henger i skogen like ved Vaffelbua. ALLE FOTO: ANNE SOFIE MEVOLD TYSLAND

Mer enn bare vafler hos Vaffelbua i sommer

Jegersberg byr på mer enn fine turstier og badevann. I sommer kan du låne gratis utstyr til sommeraktiviteter for hele familien.

KRISTIANSAND

– Vi synes dette er en kjempefin måte å holde liv i Vaffelbua gjennom sommeren, sier Per Svein Holte, daglig leder for Midt-Agder Friluftsråd.

Han er en av initiativtakerne til det nye aktivitetssenteret på Vaffelbua som ligger i hjertet av Kristiansands populære turområde Jegersberg.

Da koronapandemien traff landet måtte Midt-Agder friluftsråd tenke nytt for at lokalene ikke skulle stå tomme i sommer. Nå byr de et omfattende aktivitetstilbud for barn og unge fram til skolestart i august.

Der kan man låne alt fra supbrett, kanoer, puslespill, våtdrakter, fiskestenger og dykkermasker til naturforsker-utstyr. Ordningen er lagt opp slik at man låner utstyret gratis og benytter det på stedet.

HYRET INN STUDENTER

Selv om det nye aktivitetstilbudet muligens er ukjent for mange kristiansandere, har flere turgåere i «Jegers» benyttet seg av muligheten siden åpningen 30. juni.

– Det er folk her hver dag. På det meste har det vært seksti som har lånt utstyr her i løpet av en dag. Når det regner kan vi være nede i tjue, men det er alltid noen som tar turen, sier Markus Kristiansen som er en av de åtte friluftsog lærerstudentene fra UiA som har blitt hyret inn for å bistå prosjektet.

Kristiansen viser fram klatreløypa og forteller at aktivitetssenteret også har en orienteringsløype på en kilometer, en bane for frisbeegolf og en ti-mannshengekøye.

– *Oi, en timanns hengekøye, den må være veldig stor?*

– Ja, eller ti-barns hengekøye, forteller Kristiansen lattermildt.

For å begrense koronasmitte er fortsatt det vanlige utsalget hos Vaffelbua stengt. Men hvis man låner utstyr og er ekstra heldig kan man få en gratis vaffel, som da er påsmurt og servert av vertskapet.

GØY FOR HELE FAMILIEN

I solsteiken utenfor Vaffelbua møter Fædrelandsvennen på en lattermild gjeng. De har akkurat vunnet over nabofamilien i en puslespill-konkurranse, noe som var gøy for både små og store.

– Dette er helt knall. Puslespillet var det første vi benyttet oss av, men vi har tenkt å ta en kanotur og teste orienteringsløypa også, sier Kjersti Karolina Sylta.

– Det er kjempefint å ha et mål hvor vi kan dra et sted hvor det skjer noe. Det har vært litt mangelvare her i Kristiansand, så det er kjempebra at denne bua har kommet og at de har et aktivitetstilbud. Det er også en fin måte for Midt-Agder å vise fram friluftsliv til folk flest, forteller Øystein Sylta.

TENKER FOLKEHELSE

Tilbudet finansieres av Gjensidige Stiftelsens koronamidler til sommeraktiviteter for barn og unge. Til sammen har 50 millioner blitt delt ut til 315 organisasjoner og virksomheter over hele landet.

– Da muligheten for å søke om pengene kom, heiv vi oss rundt med en gang og satt liv i tanken vi har lekt lenge med, om å skape mer aktivitet for barn og unge her oppe, sier Per Svein Holte.

Midt-Agder Friluftsråd mottok 580.000 kroner til prosjektet, som for det meste har gått til innkjøp av utstyr.

– Vi har fått tak i alt vi trenger, men erfarte at det er stor etterspørsel etter kanoer i Norge nå. Vi har fått tak i ti stykker, så det er vi veldig fornøyd med, sier Holte.

– I år er det mange som ikke reiser på ferie og som synes det er kjempebra å ha et gratis tilbud som dette, men de er nødt til å bruke beina for å komme opp, sier Holte som legger til at noe av vitsen med gratistilbudet er at folk skal få den trimmen det innebærer å gå til til hytta.

TEKST: **ANNE SOFIE MEVOLD TYSLAND**
anne.sofie.mevold.tysland@fvn.no

Maldus (6) tar seg en velfortjent pause i skyggen etter å ha spilt puslespill med familien.

Studentene som har sommerjobb på aktivitetssenteret på Vaffelbua i Jegersberg viser fram litt av aktivitetsutstyret. Fra venstre: Ingrid Skudal, Marte Lynne og Markus Kristiansen.

MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

Vestre Strandgate 22, 4611 Kristiansand
Telefon: 95 85 11 11
post@midt-agderfriluft.no
www.midt-agderfriluft.no